

ŚPIEWNIK

PRACA ZBIOROWA

WCZASY LETNIE
DLA
DZIECI i MŁODZIEŻY

NASZA KSIĘGARNIA
WARSZAWA
1950

ŚPIEWNIK

PRACA ZBIOROWA

WZASY LETNIE
DLA
DZIECI i MŁODZIEŻY

NASZA KSIĘGARNIA
WARSZAWA
1950

Zatwierdzono do użytku szkolnego pismem Ministerstwa
Oświaty z dnia 10. V. 1950 r. Nr VI. Oc—3715/49.

KOMITET REDAKCYJNY:

Kondratowicz Maria
Lisowska Halina
Ciżyński Aleksander

Nakład 20 000 egz. Obj. 117 str. Skład zaczęto 21. V. Druk ukończono
w czerwcu. Pap. dziełowy V kl. 61×86 cm. 80 g. — Zam. 864 R 1 - 11931.

Drukarnia RSW „Prasa“ Chorzów - Miasto, pl. 1 Maja 17.

SPIS RZECZY

1. **Wskazówki metodyczne** dla wychowawców prowadzących śpiew na koloniach letnich. — *Halina Lisowska* 7

HYMNY

1. **Hymn polski.**
Muzyka: autor nieznany. Tekst: J. Wybicki 21
2. **Międzynarodówka.**
Muzyka: P. Degeyter. Tekst: E. Pottier 22
3. **Hymn Z. S. R. R.**
Muzyka: A. W. Aleksandrow. Tekst: Michałkow i El-Registan 24
4. **Hymn Ś. F. M. D.**
Muzyka: A. Nowikow. Tekst: L. Olszanin, tłumaczył K. Gruszczyński 26

PIEŚNI WALKI I PRACY

5. **Na barykady.**
Autor nieznany. (Wiek 8—16 lat) 31
6. **Warszawianka 1905 r.**
Melodia: autor nieznany. Tekst: Święcicki. (Wiek 12—16 lat) 32
7. **Pieśń pracy.**
J. Schehn. (Wiek 12—16 lat) 34
8. **Towarzysze.**
Melodia szwedzka. Tekst: E. Szymański. (Wiek 12—16 lat) . 35
9. **Żelazny marsz.**
Muzyka: W. Lutosławski. Tekst: St. R. Dobrowolski. (Wiek 12—16 lat) 36
10. **Hymn robotników — Idziemy.**
Muzyka: St. Kazuro 38
11. **Pieśń robotników polskich.**
Muzyka: A. Suzin. Tekst: W. Broniewski. (Wiek 12—16 lat) 39

12. Wymarsz S. P.	
Muzyka: J. Ołów. Tekst: R. Stiller. (Wiek 12—16 lat) . . .	41
13. Wspólna praca.	
Muzyka: H. Stefańska. Tekst: St. Aleksandrzak. (Wiek 8—12 lat)	43

PIEŚNI MŁODZIEŻOWE I MARSZOWE

14. Miliony rąk.	
Muzyka: E. Olearczyk. Tekst: K. Gruszczyński. (Wiek 12—16 lat)	47
15. Piosenka pierwszomajowa.	
Muzyka: Zb. Turski. Tekst: K. Gruszczyński. (Wiek 12—16 lat)	49
16. Pieśń o braterstwie.	
Muzyka: A. Gradstein. Słowa: M. Łebkowski	51
17. Pochód przyjaźni.	
Muzyka: T. Sygietyński. Słowa: E. Fiszer	53
18. Marsz kolonijny.	
Muzyka: A. Suzin. Tekst: Z. Roykiewicz. (Wiek 12—16 lat) .	55
19. Marsz I korpusu.	
Muzyka: A. Barchasza. Tekst: A. Ważyk. (Wiek 8—16 lat) .	57
20. Oka.	
Melodia ludowa. Autor słów nieznan. (Wiek 8—16 lat) . .	58
21. Nasza codzienna piosenka.	
Muzyka i tekst: Br. Król. (Wiek 12—16 lat)	59
22. Idziemy, gdzie słońce.	
Muzyka: F. Nowowiejski. Tekst: ks. F. Błotnicki. (Wiek 8—16 lat)	61
23. Pieśń zuchów.	
Muzyka: St. Świtalski. Tekst: A. Świrszczyńska. (Wiek 8—12 lat)	62
24. Wycieczka.	
Muzyka: J. Rupniewska. Tekst: E. Zarembina. (Wiek 8—12 lat)	63

PIEŚNI RÓŻNE I KANONY

25. Jeśli jutro na bój.	
Muzyka: D. i D. Pokrass. Tekst: W. Lebediew. (Wiek 12—16 lat)	67
26. Pieśń o Ojczyźnie.	
Muzyka: J. Dunajewski. Tekst: W. Lebediew. (Wiek 12—16 lat)	69
27. Pieśń traktorzystów.	
Muzyka: L. Pasternak. (Wiek 12—16 lat)	71

28. Pieśń brygadierów.	
Muzyka: D. Szostakowicz. Tekst tłum. J. Gillowa. (Wiek 12—16 lat)	74
29. Sportowy Marsz.	
Muzyka: J. Dunajewski. Tekst: W. Lebediew. (Wiek 12—16 lat)	75
30. Brygadziści.	
Muzyka: G. Dymitrow. Tekst: K. Basiew, tłum. J. Gillowa. (Wiek 12—16 lat)	77
31. Praca robotników.	
Muzyka: Br. Rutkowski. (Wiek 8—12 lat)	79
32. Odbudowa.	
Muzyka: W. Laski. (Wiek 8—12 lat)	80
33. Piosenka o kaczuszkach.	
Pieśń ludowa ukraińska. (Wiek 8—12 lat)	81
34. Oberek.	
Muzyka: K. Namysłowski. Słowa: A. Dygasiński. (Wiek 12—16 lat)	82
35. Krakowiak.	
Muzyka: F. Piasek. Słowa: E. Zarembina	82
36. Na hall.	
Muzyka: J. Rupniewska. Tekst: M. Czerkawska. (Wiek 8—12 lat)	83
37. Deszczyk.	
Muzyka: Z. Noskowski. Tekst: M. Konopnicka. (Wiek 8—12 lat)	85
38. Pszczoły.	
Muzyka: St. Świtalski. Tekst: J. Gillowa. (Wiek 8—12 lat)	86
39. Na poziomki.	
Muzyka: Mira Suzin. Tekst z „Iskierek“. (Wiek 8—12 lat) . .	87
40. Pociąg.	
Muzyka: J. Maklakiewicz. Tekst: F. Kiwelowicz. (Wiek 8—12 lat)	88
41. Kachna.	
Muzyka: T. Mayzner. Tekst: Wiszniewski. (Wiek 8—12 lat)	89
42. W lesie.	
Muzyka: Z. Noskowski. Tekst: M. Konopnicka. (Wiek 8—12 lat)	90
43. Życzenie.	
Muzyka: Fr. Chopin. Tekst: St. Witwicki. (Wiek 12—16 lat)	92
44. Krakowiak. (Niech się...)	
Muzyka: St. Moniuszko. Tekst: J. Korsak. (Wiek 12—16 lat)	93
45. Koło mego ogródeczka (kanon).	
Muzyka: Maria B. Tekst ludowy. (Wiek 12—16 lat) . . .	94
46. Srebrna noc (kanon).	
Autor nieznany. (Wiek 12—16 lat)	95

47. **Piosenkę zanućmy** (kanon).
 Karol Guzkowski. (Wiek 12—16 lat) 96

PIESNI LUDOWE

48. **Hej, z góry.** (Mazowsze). (Wiek 12—16 lat) 99
 49. **Matulu moja.** (Mazowsze). (Wiek 12—16 lat) 100
 50. **W naszej wiosce.** (z Pułtuska). (Wiek 12—16 lat) 100
 51. **Uciekła mi przepióreczka.** (Wiek 8—12 lat) 101
 52. **Płynie woda.** (Kujawy). (Wiek 8—12 lat) 102
 53. **Zagrajcie mi mazureczka.** (Kujawy). (Wiek 8—12 lat) 104
 54. **Wysła burzycka.** (Kurpie). (Wiek 8—12 lat) 105
 55. **Jest drożyna.** (Lubelskie). (Wiek 12—16 lat) 106
 56. **Tam w lesie.** (Lubelskie). (Wiek 8—12 lat) 107
 57. **Na środku pola.** (Radomskie). (Wiek 12—16 lat) 108
 58. **Bez woda koniki.** (Śląsk). (Wiek 12—16 lat) 109
 59. **Góralu od Żywca.** — Krakowiak (Podhale). (Wiek 8—12 lat) 110
 60. **Turnie, nasze turnie.** (Podhale). (Wiek 8—12 lat) 110
 61. **Góralicek.** (Podhale). (Wiek 8—12 lat) 111
 62. **Oj, ode wsi.**
 Muzyka ludowa. Tekst: Z. Solarzowa. (Wiek 8—12 lat) 112
 63. **Zielony walczyk.** (Kurpie). (Wiek 12—16 lat) 112
 64. **Mach.** (Lubelskie). (Wiek 8—12 lat) 114
 65. **Chodź do mnie.** (Śląsk). (Wiek 8—12 lat) 114
 66. **Polka góralka.** (Podhale). (Wiek 8—12 lat) 116
 67. **Owczarz.** (Kaszuby). (Wiek 12—16 lat) 116

Wskazówki metodyczne dla wychowawców prowadzących śpiew na koloniach letnich

1. Znaczenie pieśni na koloniach

Czy możemy sobie wyobrazić grupy dzieci czy młodzieży, skupione z dala od miast, w okresie wakacji, na koloniach letnich, nie rozbrzmiewające melodią pogodnej piosenki?

Pieśń jest naturalną potrzebą psychiczną grupy dziecięcej czy młodzieżowej. Na koloniach letnich, gdy młodzież, z dala od gwaru wielkomiejskiego, znajduje się w otoczeniu pięknej przyrody — pieśń rozbrzmiewa samorzutnie: pieśnią wita młodzież wstający dzień; na wycieczce ruch całego ciała stapia się harmonijnie z rytmem pogodnej piosenki, śpiewanej zgodnie przez roześmianą, wędrującą gromadę; pieśń rozbrzmiewa przy ognisku wieczornym, dodając tyle czaru i uroku chwilom, które pozostają na długo w pamięci. Pieśń uprzyjemnia czas spędzany wspólnie w gronie kolegów, daje możliwość kulturalnego wyzycia się, stwarza w grupie nastrój pogodny, ona zespała i wiąże jednostki pierw nieznane, a potem w przedziwny sposób powiązane uczuciowo węzłami koleżeństwa. Pieśń uczy podporządkowania jednostki grupie, wprowadza ład i harmonijne współdziałanie grupy. Ona wzbudza uczucie zapału do działania i wiary w swe siły.

Śpiew na koloniach powinien zaznajomić młodzież z nowym repertuarem pieśni, będących odbiciem przemian, które dokonują się w Polsce Ludowej. Postępowy repertuar pieśńowy ma oddziaływać na formowanie się nowego światopoglądu, ma ubojować młodzież, zmobilizować ją do twórczej, pełnej entu-

zjazdu pracy dla Polski Ludowej. Przy doborze repertuaru pieśni należy zwracać uwagę na ich wartość artystyczną, zarówno muzyczną jak i literacką.

Oprócz powyższych wielkich wartości wychowawczych śpiewu zbiorowego nie możemy zapominać o wartościach ściśle muzycznych, jakie płyną z uprawiania przez młodzież pieśni, tej najprostszej formy muzycznej, możliwej do wykonania przez każdego posiadającego trochę słuchu i muzykalności.

Śpiew zbiorowy na koloniach ma rozśpiewać młodzież, wzbudzić w niej zamiłowanie do pieśni, aby stała się ona potrzebą wszystkich, by towarzyszyła przy różnych okolicznościach życia kolonijnego. Nie należy również zapominać o wielkich walorach zdrowotnych śpiewu — umiejętne wydobywanie głosu ma duży wpływ na rozwój dróg oddechowych dzieci i młodzieży. Aby jednak śpiew na koloniach spełnił należycie swą rolę wychowawczą i kształcącą oraz przyniósł korzyść młodzieży, a nie, wprost przeciwnie, wiele szkody, jak to się, niestety, bardzo często dzieje — musi być on prowadzony przez wychowawcę posiadającego niezbędne warunki wrodzone, znającego dobrze nowy repertuar pieśni i ogólne zasady metodyki prowadzenia śpiewu zbiorowego.

2. Kto może prowadzić śpiew na koloniach

Śpiew na koloniach mogą prowadzić tylko ci wychowawcy, którzy sami są muzykalni, tzn.:

1. posiadają słuch muzyczny:
 - a. rozróżniają wysokości dźwięków i umieją je odtworzyć własnym głosem;
 - b. posiadają poczucie rytmu;
2. posiadają dobrą pamięć muzyczną;
3. ci, którzy sami chętnie śpiewają i mają zamiłowanie w tym kierunku.

Bardzo jest pożądane, aby wychowawca znał nuty i umiał odczytać je głosem (solfeż), ponieważ tylko uczenie pieśni

z nut daje gwarancję prawidłowego nauczania zarówno melodii, jak i rytmu.

Wielką pomocą dla wychowawcy jest znajomość podstawowych wiadomości o muzyce oraz umiejętność gry na instrumencie, np. skrzypcach, fortepianie lub w braku tych — na mandolinie czy akordeonie. Instrument jest wielką pomocą przy uczeniu nowych pieśni.

Błędne jest przekonanie, że ten tylko może prowadzić śpiew, kto sam przez naturę jest obdarzony pięknym głosem. Oczywiście, posiadanie ładnego głosu ogromnie ułatwia pracę, ale najważniejszym warunkiem jest muzykalność prowadzącego śpiew. Wychowawca muzykalny, posiadający przeciętny głos, może osiągnąć znacznie lepsze wyniki przy prowadzeniu śpiewu od tego, który ma piękny głos, a jest mniej muzykalny.

Śpiew wychowawcy jest wzorem dla grupy — dlatego musi on śpiewać czysto, rytmicznie, bardzo wyraźnie wymawiać tekst, śpiewać delikatnie, niezbyt głośno, starać się o możliwie przyjemne brzmienie głosu. Gardło przy śpiewie musi być rozluźnione, głos należy prowadzić naturalnie, tak aby śpiew nie brzmiał ostro, krzykliwie.

Wychowawca przed wyjazdem na kolonie powinien sam dobrze opanować pieśni, których chce uczyć, ustalić sobie ich repertuar, zaznajomić się z ogólnymi zagadnieniami metodyki śpiewu zbiorowego, zaopatrzyć się w śpiewniki, aby mógł uczyć prawidłowych wersji pieśni.

3. Wskazówki metodyczne

a. Sposób wydobywania głosu

Pierwszą najważniejszą troską przy prowadzeniu śpiewu na koloniach musi być nieustanna czujność wychowawcy, aby śpiew nie przekształcił się w krzyk, tak, niestety, u nas rozpowszechniony w śpiewie zespołowym.

Jakże często zdarza się, że młodzież powraca z kolonii nawet z pewnym repertuarem ładnych pieśni, śpiewanych z za-

miłowaniem i zapalem, lecz stan jej należałoby nazwać nie „rozśpiewaniem“, a „rozkrzyczeniem“! Głosy brzmią ostro, brutalnie, mają brzydkie, gardlane brzmienie, są zachrypnięte, wydobywane często z widocznym wysiłkiem. Oczywiście śpiew taki, niemożliwy do zniesienia dla słuchaczy, nie tylko niweczy całkowicie piękno zawarte w pieśni, ale, w skutkach swych jest tragiczny dla młodzieży.

Śpiew krzykliwy niesłychanie niszczy głosy dzieci i młodzieży i powoduje bardzo poważne schorzenia strun głosowych.

Pierwsza chrypka, występująca po śpiewie, jest ostrzeżeniem, że głos jest niewłaściwie wydobywany; przy dalszym jego forsowaniu może stać się ona chroniczna, tak że uniemożliwi śpiew na dłuższy okres czasu albo na zawsze.

Nadwężenie głosu w młodości może być w przyszłości przeszkodą przy wyborze zawodu, który wymaga zdrowego aparatu głosowego.

Rzadko zdarza się, aby nieświadomy sprawy wychowawca sam uczył dzieci krzykliwego śpiewu. Najczęściej bywa tak, że w grupie młodzieży przybywającej na kolonię znajduje się kilkoro dzieci mających tendencję do krzykliwego śpiewu.

Głośny, krzykliwy śpiew imponuje zawsze innym dzieciom, nie posiadającym odpowiedniego kryterium estetycznego. Inne, chąc dorównać sile głosu tych kilku „krzykaczy“, naśladują natężenie, wysilając ogromnie swe struny głosowe.

Jeżeli wychowawca zaraz na początku swej pracy nie zauważy w grupie krzykliwe śpiewających jednostek i wobec grupy nie zwróci im uwagi, że śpiewają niewłaściwie, brzydko i śpiewem takim szkodzą sobie — „krzykacze“, nieświadomie, narzucają sposób swojego wadliwego śpiewu całej grupie.

Tak przeważnie zaczyna się tragiczne w skutkach dla zdrowia dzieci i niemożliwe do zniesienia dla słuchaczy „rozkrzyczenie“ całych grup młodzieży na koloniach.

„Krykacze“ ci to przeważnie chłopcy, rzadziej dziewczęta, choć i między dziewczętami zdarzają się jednostki muzyczne, obdarzone dobrym słuchem i dość silnymi głosami, które

śpiewając dużo, z wielkim zapalem i zamiłowaniem, w dążeniu do osiągnięcia silnego brzmienia głosu obrały wadliwy sposób śpiewania. Jednostki te nie spotkały nikogo, kto zwróciłby im uwagę na brzydotę i szkodliwość takiego śpiewu.

Skala głosu krzykliwie śpiewających dzieci jest przeważnie bardzo wąska, ogranicza się do kilku niższych dźwięków ich skali głosowej, zaś dźwięków wyższych, niemożliwych do zaśpiewania głosem gardlanym, zupełnie nie mogą one wydobyć. W śpiewanych przez nich pieśniach melodię, wznoszącą się na wyższe dźwięki, przerzucają często o oktawę niżej, śpiewając ją w skali im wygodnej.

Wychowawca nigdy nie powinien zachęcać młodzieży do zbyt głośnego śpiewu, przeciwnie, musi wdrażać ją do umiarkowanego wydobywania głosu, wyjaśniając szkodliwość dla zdrowia i brzydotę śpiewu krzykliwego.

b. Okoliczności, w jakich śpiew się odbywa

Ze względów higienicznych, w trosce o zdrowie młodzieży, musi wychowawca zwracać uwagę na to, w jakich okolicznościach odbywa się śpiew.

Śpiew na koloniach odbywa się przeważnie na otwartym powietrzu, jednak należy tylko wtedy na śpiew pozwalać, gdy warunki atmosferyczne są odpowiednie. Śpiew na powietrzu łagodnym, ciepłym, suchym nie przyniesie szkody młodzieży. Nie należy śpiewać podczas silnego wiatru, dużego upału, w zanieczyszczonym powietrzu, np. na zakurzonej szosie lub podczas deszczu. Bardzo niewłaściwe jest również śpiewanie podczas jazdy na otwartych samochodach ciężarowych. Młodzież, śpiewając, musi przekrzykiwać turkot motoru, pęd wiatru unosi głos i zmusza do głośnego śpiewu. Kurz na szosie, wchłaniany przy oddechu wraz z chłodnym powietrzem, bardzo jest szkodliwy dla zdrowia. Młodzież, jadąc na wycieczkę otwartymi samochodami, powinna śpiewać podczas postojów, ale nigdy podczas jazdy!

Nawet w sprzyjających warunkach atmosferycznych śpiew na otwartym powietrzu bardzo jest trudny. Dźwięk, nie mając oparcia (rezonansu), rozchodzi się na wszystkie strony, szybko niknie zmuszając tym samym do intensywniejszego wydobywania głosu.

Wychowawca musi sobie zdawać sprawę, jak młodzież powinna śpiewać, aby śpiew nie wydał się słabym i nikłym i jak należy ustawiać grupę, by w momentach gdy trzeba się śpiewem popisać przed słuchaczami, osiągnąć właściwy efekt.

c. Jak młodzież powinna śpiewać

Przede wszystkim należy nauczyć młodzież bardzo starannej, wyraźnej wymowy. Poszczególne słowa muszą być dokładnie wymawiane, końcówki ich muszą być ściszone, aby można było uwydatnić każde z nich i uniknąć powstawania nielogicznych nowotworów językowych. W wyrazie musi być akcentowana właściwa zgłoska, np.: Wolności słońce pięści lazur — akcentowane muszą być zgłoski wythuszczzone. W pieśniach dobrze napisanych akcent słowa zgadza się z akcentem muzycznym, przypada na rytmicznie mocne części taktu.

Przy śpiewaniu należy oddychać prawidłowo, spokojnie, głęboko. Nie wolno nigdy oddychać w środku wyrazu ani między wyrazami tworzącymi logiczną całość. Przy śpiewaniu pieśni należy zachować właściwe ich tempo. Rozpowszechnione u nas przyzwyczajenie do zbyt powolnego, ciężkiego, nierytmicznego śpiewu należy zastąpić nawykiem śpiewania bardzo rytmicznego, o tempach raczej żywych, bardziej odpowiadających psychice młodzieży.

Doświadczenia wykazały, że śpiew lekki, tzn. o średnim napięciu, rytmiczny, oparty o wyraźną wymowę, jest donioślejszy, wyraźniejszy, niesie dalej aniżeli śpiew bardzo nawet głośny, o mniej wyraźnej wymowie i mniej staranny rytmicznie. Tylko taki śpiew może sprawić zadowolenie estetyczne i na pewno nie przyniesie szkody młodzieży.

Przy śpiewie należy przestrzegać, aby młodzież śpiewała pieśni o wygodnej dla głosu tonacji, nie zaczynała ich za wysoko lub za nisko. Przed rozpoczęciem pieśni wychowawca powinien poddać dźwięk, od którego należy ją zacząć. Pomocą dla wychowawcy może być w tym momencie kamerton widełkowy lub instrument. Posługiwanie się kamertonem wymaga jednak pewnej umiejętności, znajomości solfeżu oraz zasad muzyki, które, niestety, posiadają tylko niektórzy wychowawcy.

Śpiewanie w ściśle określonej skali ważne jest szczególnie przy pracy z młodszymi dziećmi, od lat 7 — 12. Małe dzieci mają węższą skalę głosu, piosenki przez nie śpiewane nie mogą zawierać bardzo wysokich lub niskich dźwięków, ponieważ dziecko nie może powtórzyć ich swym głosem. Zmuszanie do śpiewania dźwięków przekraczających skalę głosu dziecka wpływa na nieczystość intonacji i nadwęża struny głosowe. Przy uczeniu pieśni należy zwrócić specjalną uwagę na dokładne opanowanie linii melodyjnej, dobrą dykcję, pamięciowe opanowanie tekstu, właściwe zastosowanie oddechów, dokładność rytmiczną. Po opanowaniu pieśni należy ją wykonywać w odpowiednim tempie z zastosowaniem właściwego cieniowania.

W grupach chłopców w wieku od 13 do 15 lat należy zwrócić specjalną uwagę na mutujących, tzn. tych, których głos z wysokiego, dziecięcego, zmienia się na niski, męski. Chłopcy w tym okresie śpiewać muszą ostrożnie, nie nadużywając głosu, tylko w wyjątkowych wypadkach ciężko przebiegającej mutacji należy powstrzymywać się od śpiewu. W grupach koedukacyjnych należy baczyć, aby tonacja, w której pieśń jest śpiewana, była wygodna zarówno dla dziewcząt, jak i dla chłopców.

Przy rozpoczynaniu śpiewu, bardzo jest ważne, aby młodzież zaczynała śpiewać równocześnie.

Wychowawca powinien przyzwyczaić młodzież, by przy rozpoczęciu pieśni wszyscy śpiewający zwrócili uwagę na pro-

wadzącego i zaczęli śpiewać na znak dany ręką przez wychowawcę.

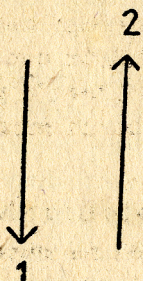
Gdy młodzież śpiewa zebrana razem, stojąc lub siedząc, na zbiórce przy ognisku, podczas odpoczynku na wycieczce, wychowawca daje ręką znak rozpoczęcia, a następnie podczas śpiewu powinien dyrygować zespołem. Przy pieśniach, w których strona rytmiczna nie sprawia żadnych trudności, należy dyrygować bardzo dyskretnie, przy pieśniach o trudniejszym rytmie należy wyraźniej dyrygować.

Specjalnie należy zwrócić uwagę na właściwe wytrzymywanie pauz i dłuższych wartości nut.

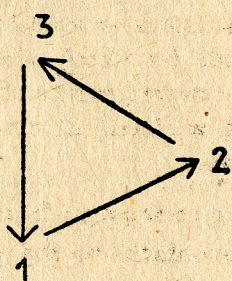
To szumnie tu nazwane „dyrygowanie“ ma się ograniczać do skromnego taktowania ręką na dwa, trzy czy cztery, zależnie od taktu, w jakim pieśń jest napisana.

Przy taktowaniu należy przestrzegać ustalonych i ogólnie przyjętych sposobów taktowania.

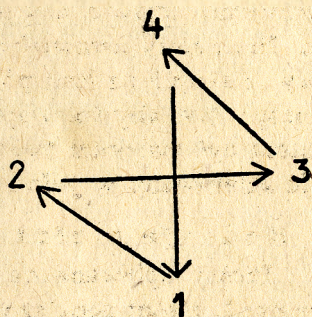
Taktując, prawą ręką wykonujemy następujące ruchy:

Taktowanie
na dwa

Taktowanie
na trzy

Taktowanie
na cztery

Ruchy ręki muszą być wyraźne, specjalnie dobitnie należy wskazać pierwszy ruch (raz).

Należy unikać przy dyrygowaniu niepotrzebnego machania rękami.

Niewyraźne, nieuporządkowane ruchy wychowawcy często są przeszkodą w osiągnięciu zgodnego, rytmicznego śpiewu.

Wychowawca musi baczyć, aby ruchy rąk przy dyrygowaniu były opanowane i estetyczne.

Wychowawca musi umieć sam wyczuć, w jakim takcie pieśń jest napisana, aby właściwie taktować.

Gdy młodzież śpiewa w ruchu, w marszu, zastosowanie dyrygowania jest niepotrzebne.

Wychowawca powinien maszerować z boku kolumny w połowie jej długości i czuwać, aby młodzież zachowała jednakowe tempo pieśni.

Nie należy pozwalać śpiewać młodzieży przez dłuższy czas bez żadnej przerwy, krótkie nawet odpoczynki po każdej pieśni pozwolą na śpiew bez większego zmęczenia.

Niewłaściwy jest również śpiew przy bardzo intensywnym ruchu. Podczas ognisk, przy inscenizacjach pieśni lub przy tańcach, należy młodzież podzielić na dwie grupy: jedna z nich powinna tylko śpiewać, druga tańczyć czy inscenizować pieśni.

Przy występie jednej grupy śpiewającej należy młodzież umiejętnie ustawić, aby przeciwdziałać rozpraszaniu się dźwięku. Nie należy ustawiać młodzieży w rzędzie czy szeregu, należy ją skupić na linii półkola (wielkość zależna od ilości młodzieży), tak aby śpiewający nawzajem się słyszeli. Śpiewający muszą być zwrócenii twarzą w stronę słuchaczy, głos ich musi być skierowany w jedną stronę.

4. Rodzaje pieśni śpiewanych na koloniach

Pieśni śpiewane na koloniach można podzielić na dwie grupy: 1. pieśni popularne, ogólnie znane przez większość młodzieży i powtarzane na koloniach, 2. pieśni nowe, nie znane dla większości młodzieży, uczone przez wychowawcę na kolonii.

Rzadko się zdarza, aby młodzież, przybywająca na kolonie często z różnych szkół czy dzielnic Polski, znalazła dokładnie jednakową wersję najbardziej nawet popularnych pieśni. Zawsze, niestety, występują różnice zarówno w melodii, jak i w tekście.

Ciężka jest wówczas rola wychowawcy, ponieważ bardzo trudno jest zmienić wersję pieśni śpiewanej przez młodzież. Łatwiej jest nauczyć nowej pieśni, niż poprawić błędy w pieśni już znanej młodzieży.

Wychowawca powinien dołożyć wszelkich starań, aby pieśni śpiewane na koloniach wykonywane były przez wszystkich w jednakowej wersji. Wychowawca sam powinien znać dobrze prawidłową melodię i wymagać takiej od młodzieży. Wychowawca powinien wskazywać błędy i poprawiać je przy każdej sposobności. Nowe pieśni młodzież przyswaja sobie ucząc się ich ze słuchu. Ten najprostszy sposób polega na powtarzaniu melodii za głosem wychowawcy. Przystępując do uczenia nowej pieśni, musi wychowawca sam doskonale pieśń umieć i zaśpiewać ją młodzieży bardzo wyraźnie. Pierwsze wrażenie pieśni jest tak silne, że drobny błąd nawet zostaje przyswojony przez dzieci i mimo natychmiastowej naprawy będzie przez nie powtarzany. Po prześpiewaniu przez wychowawcę całej pieśni należy powtórzyć pierwszą strofkę czy pewną część tworzącą całość muzyczną i tę prześpiewać kilkakrotnie. Młodzież, przy uczeniu pieśni, powinna śpiewać tak cicho, by słyszała śpiew wychowawcy; bardzo dobre wyniki daje stosowanie mormoranda (nucenia z zamkniętymi ustami). Uczymy pieśni krótkimi odcinkami, które szybko łączymy w większe całości. Tekstu uczymy przeważnie jednocześnie z melodią; bardzo pożądane jest opanowanie pamięciowe słów pieśni. Notowanie tekstu rzadko jest na kolonii możliwe — w stosunku do grup młodszych dzieci nie powinno być zupełnie stosowane.

Pieśni śpiewane na koloniach powinny być wykonywane jednogłosowo. Nie należy tworzyć chórów i specjalnie opracowywać pieśni w układzie dwu- czy trzygłosowym. Wymaga to dużej ilości czasu i specjalnie przygotowanego, muzycznego kierownika takiego zespołu. Krótki okres pobytu na koloniach nie sprzyja tworzeniu chórów. Z większą korzyścią dla młodzieży będzie, gdy nauczy się kilku czy kilkunastu nowych pieśni jednogłosowych i śpiewać je będzie poprawnie, aniżeli gdy opracuje jedną czy dwie pieśni wielogłosowe.

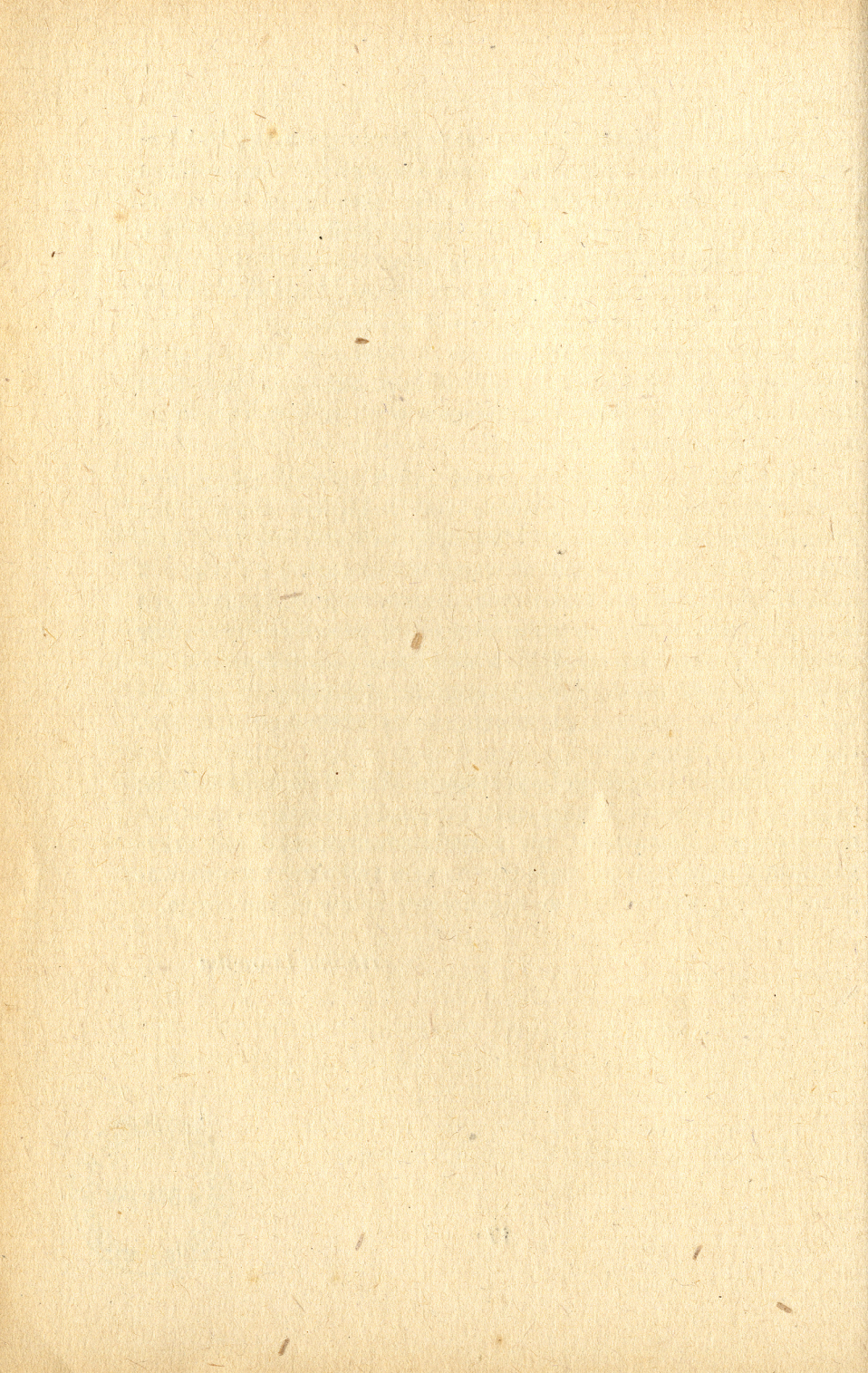
Skromną namiastką śpiewu wielogłosowego mogą być kanony, które polegają na powtórzeniu melodii pierwszego głosu w innym, ściśle określonym czasie przez głos drugi, trzeci itd. Jest to forma pieśni bardzo chętnie przez młodzież śpiewanych. Młodzież należy podzielić na grupy odpowiadające ilości głosów w danym kanonie (dwa, trzy lub cztery). Najpierw należy wykonać melodię jednogłosowo przez wszystkie grupy, a potem dopiero wprowadzić wykonanie wielogłosowe. Warunkiem powodzenia jest śpiew rytmiczny, dlatego też przy śpiewaniu kanonów już w wykonaniu jednogłosowym należy baczyć na ściśle wykonanie rytmu.

Przy doborze repertuaru pieśni należy zwrócić uwagę, aby pieśni były wartościowe zarówno pod względem melodii, jak i tekstu. Nie należy absolutnie pozwolić na śpiewanie tzw. szlagerów, piosenek bez większej wartości muzycznej i o tekstach o treści erotycznej, niewłaściwych, a nieraz wprost szkodliwych dla młodzieży. Należy przede wszystkim odświeżyć repertuar pieśniowy i zapoznać młodzież z pieśniami robotniczymi, z nowymi pieśniami młodzieżowymi, pieśniami o pracy, o odbudowie Polski, wreszcie z pieśniami zaprzyjaźnionych narodów, radzieckimi i innymi.

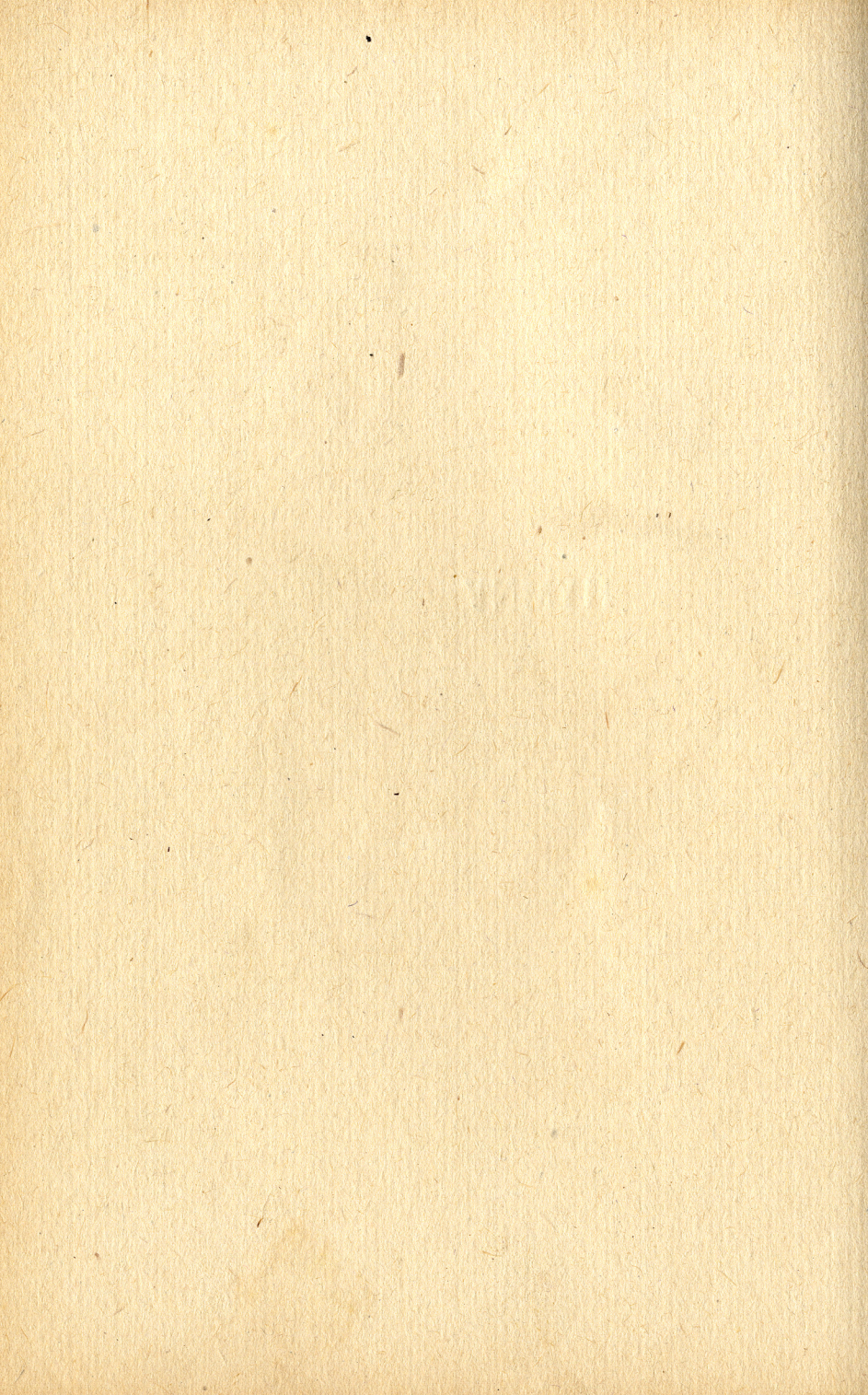
Te krótkie uwagi nie wyczerpują absolutnie zagadnienia; są one potraktowane bardzo ogólnikowo. Ponieważ przeznaczone są dla wychowawców, nie posiadających specjalnego przygotowania muzycznego, mają one na celu tylko zwrócenie uwagi na pewne, ogólne bardzo, zagadnienia śpiewu zbiorowego.

Halina Lisowska

HYMNY

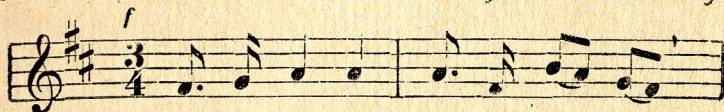

1. Hymn polski

1797 r.

Słowa: Józef Wybicki
Muzyka: autor nieznany

Uroczyście, lecz nie za wolno

1. Jesz-cze Pol-ska nie zgi-nę-ła,

kie-dy my ży-je-my, co nam ob-ca

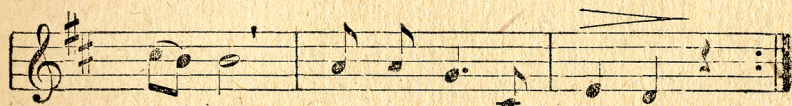
prze-moc wzię-ła. sza-błą od-bie-

rze-my. Marsz, marsz, Da-brow-ski,

z zie-mi wło-skiej do Pol-ski! Za two-im prze-

wo-dem zła-czyć się z na-ro-dem!

2. Przejdziem Wisłę, przejdziem Wartę,
 będziem Polakami,
 dat nam przykład Bonaparte,
 jak zwyciężać mamy.
 Marsz, marsz...

1. Jak Czarnecki do Poznania,
 po szwedzkim zaborze,
 dla Ojczyzny ratowania
 wrócim sie przez morze!
 Marsz, marsz...

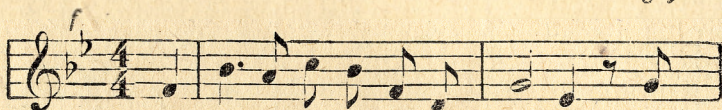
2. Międzynarodówka

1871 r.

Słowa: E. Pottier

Melodia: P. Degeyter

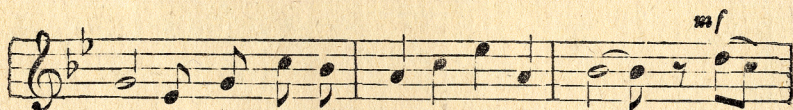
Uroczycie

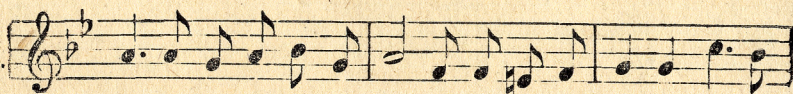
1. Wy - kłę - ty, powstań lu - du zie - mi, po -

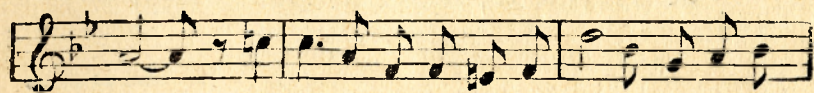
wstaniec, których dręczy głód. Myśl no - wa bia - ski promien -

ny - mi dziś wie - dzie nas na bój, na trud. Prze -

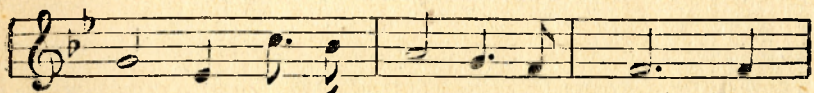
szłości ślad dłoń na - sza zmia - ta; przed ciosem nie - chaj ty - ran

drzył Ru-szy-my z pośad bry-łą świata, dziś ni-czym.

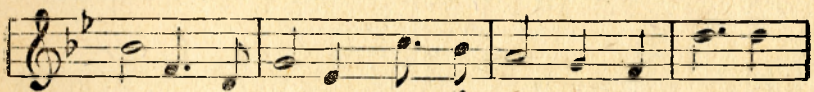
ju - tro wszystkim my! Bój to bę - dzie o -

sta - tni, krwa-wy skoń-czy się trud, gdy

zwią-zek nasz bra-tni o - gar-nie lu-dzki ród. Bój to

bę - dzie o - sta - tni, krwa-wy skoń - czy się trud, gdy

zwią-zek nasz bra - tni o - gar - nie lu - dzki ród

2. Nie nam wyglądać zraffowania
z wyroków bożych, carskich praw,
z własnego prawa bierz nadania
i z własnej woli sam się zbaw!
Niech w kuźni naszej ogień bucha,
zanim ostygnie, przekuj stal,
by łańcuch spadł z wolnego ducha.
a dom niewoli zniszcz i spali
Bój to będzie ostatni...

3. Hymn Związku Radzieckiego

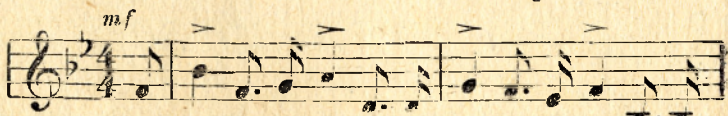
1942 r.

Muzyka: A. W. Aleksandrow

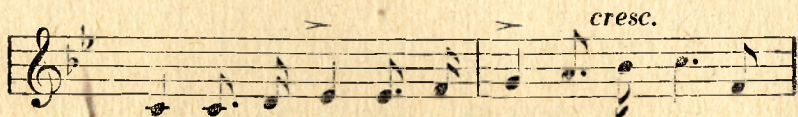
Słowa: S. Michalkow

i El-Registan, 1942 r.

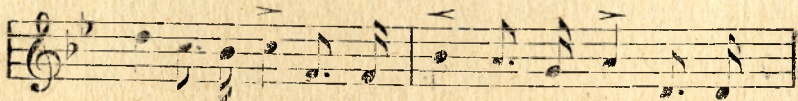
Uroczyście, szeroko

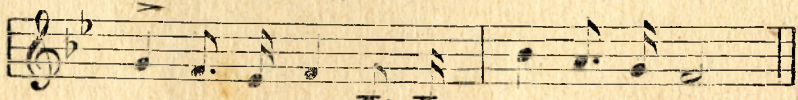
1. Nie-złomny jest Związek Re-pu-blik swobodnych, Ruś

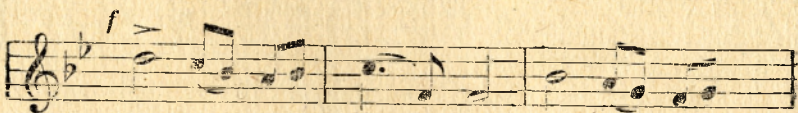
Wiel - ka na set - ki zła - czy - ta je lat, niech

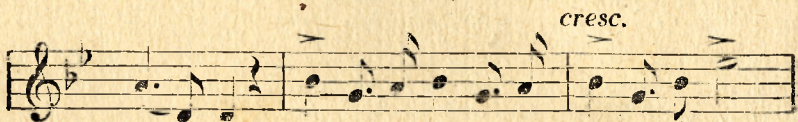
ży - je po - tęż - ny je - dno - ścia na - ro - dów, z ich

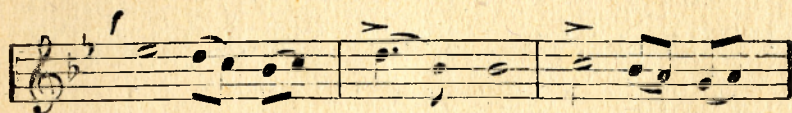
wo - li zro - dzo - ny nasz kraj, Zwią-zek Rad!

Chwa - ta Ci. Oj - czy - zno, tyś zie-mia 'swo -

bo - dy, szczęścia na-ro-dów o - sto - ja i straż!

Sztan-dar ra - dziec - ki, sztan-dar lu

do - wy dro-gą zwycięstwa niech kraj wiedzie nasz!

Kraj wiedzie nasz!

1. Союз нерушимый республик свободных
Сплотила навеки Великая Русь,
Да здравствует созданный волей народов,
Единый могучий Советский Союз!

Славься, Отечество наше свободное,
Дружбы народов надёжный оплот!
Знамя советское, знамя народное,
Пусть от победы к победе ведёт!

2. Сквозь грозы сияло нам солнце свободы
И Ленин великий нам путь озарил,
Нас вырастил Сталин — на верность народу,
На труд и на подвиги нас вдохновил.

Славься, Отечество наше свободное,
Дружбы народов надёжный оплот!
Знамя советское, знамя народное,
Пусть от победы к победе ведёт!

1. Skroś burze świeciło nam słońce swobody,
nas wód! wielki Lenin, wskazywał nam cel.
Wychował nas Stalin w wierności ludowi,
do wielkich zapalił nas trudów i dzieł.
Chwała ci, Ojczyzno, tyś ziemia swobody...

4. Hymn Światowej Federacji Młodzieży Demokratycznej

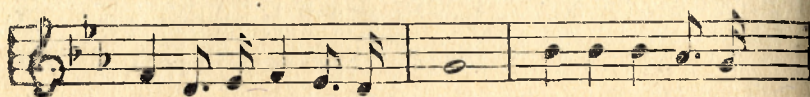
Muzyka: A. Nowikow

Słowa: L. Olszanin

Tłum.: K. Gruszczyński

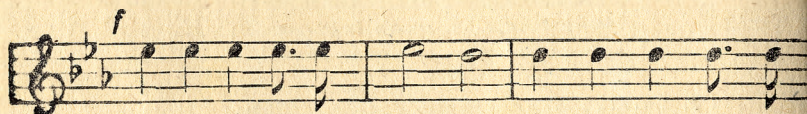
1. Na-przód, mło - dzie - ży świa - ta, nas bra -

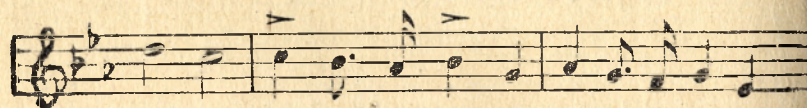
ter-ski po-łą-czył dziś marsz. Groźne prze-mi-na

ła - ta! Hej, kto mło - dy, pójdź z na-mi i walecz!

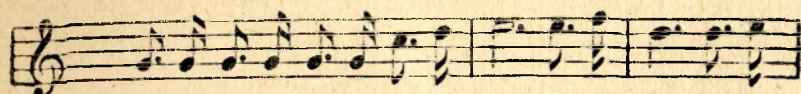
Na łą - dzie i na wo - dzie, na wschodzie, na za -

cho-dzie, w mar-szu po szczęście, po-kój i ra-dość

zgo-dnie nasz dźwigiemy krok. Nie ma

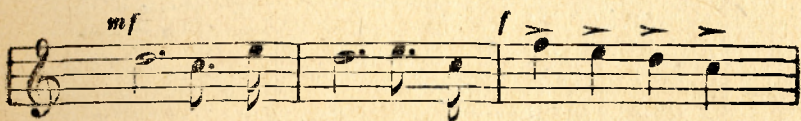
gra-nic ni kor-do-nów pieśni zew, pieśni zew, pieśni

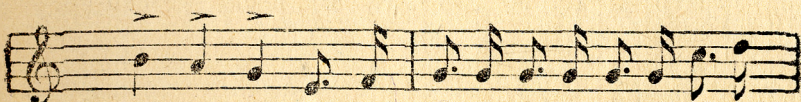
zew. Więc śpie - waj - my, nie za - mil - knie wol - ny

śpiew, wol - ny śpiew, wol - ny śpiew!

Przez ca - ly świat sło - wa pie - śni taj niech

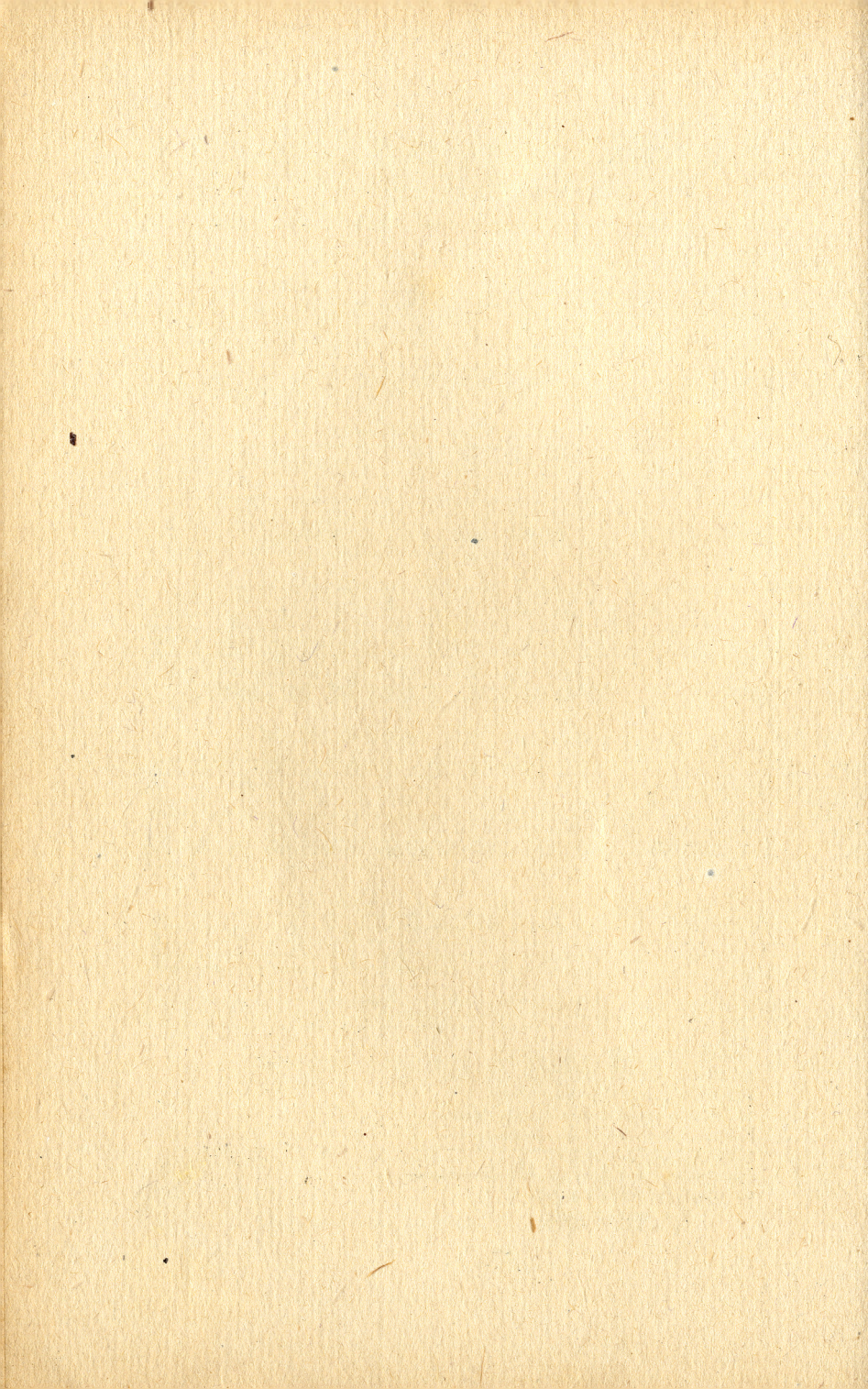

nie - sie wiatr! Nie za - mil - knie, nie u - cich - nie wol - ny

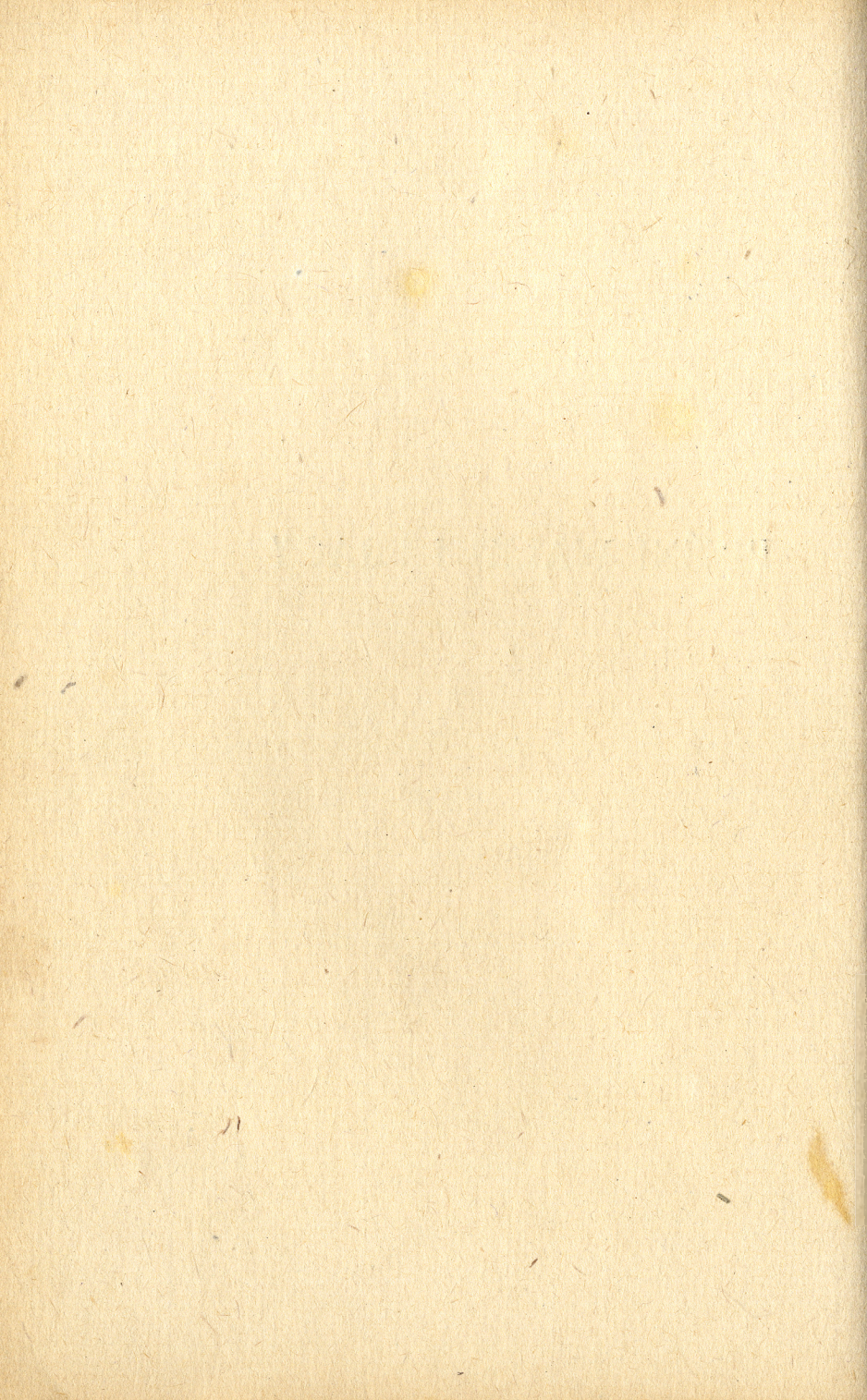

śpiew, wol - ny śpiew, wol - ny śpiew!

2. Znamy warkot granatów,
 w ogniu walki byliśmy nie ras.
 Przelanej krwi szkarłatem
 w bitwie sojusz pisaliśmy nasz.
 Każdy, kto wolność kocha,
 niechaj zasili pochód!
 Szczęście narodów, jutro świetlane --
 to naszycy sprawa rak.
 Nie zna granic...

PIEŚNI WALKI I PRACY

5. Na barykady

dla wieku 8—16 lat

Tempo marsza

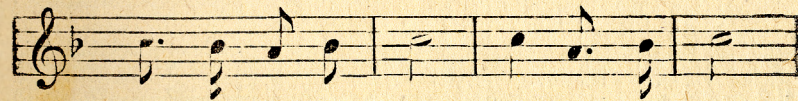
1. Na ba - ry - ka - dy, lu - du ro - bo - czy,
Śmiało do bo - ju, wy - też swe ra - mię,

czar - wo - ny sztan - dar do gó - ry wznieś
bo na cię cze - ka zwy - cię - stwa cześć.

Mło - ty w dłoń, kuj - my broń, miotnie stal czar -

wo - ne i - skry w dal! Zar i - skry tej

tkwi w piersi mej, powstań, zburz, po - bud - ka gra nam

już, po - bud - ka gra nam już!

2. Rycerze pracy, rycerze ducha,
dzisiaj nam do boju już nadszedł czas.
Na barykady, niech bunt wybucha,
pobudka dziejów już wzywa nas.
Młoty w dłoń...

(Wersja ustalona przez Ministerstwo Kultury i Sztuki)

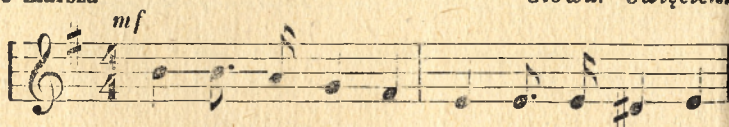
6. Warszawianka

z 1905 r.

dla wieku 12—16 lat

Tempo *Marsz*

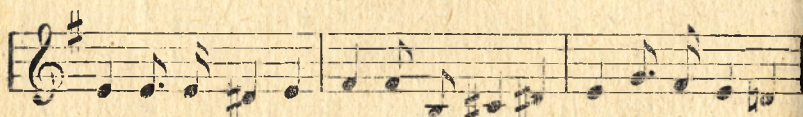
Słowa: *Święcicki*

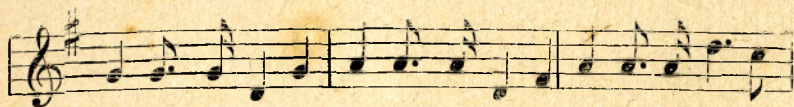
1. Śmia - ło pod - nie - śmy sztan - dar nasz w gó - rę,

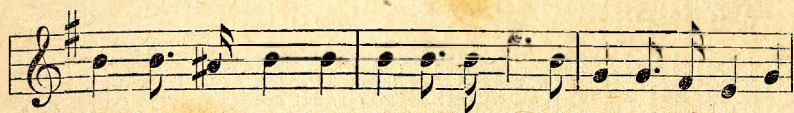
choć bu - rza wro - gich ży - wio - łów wy - je, choć nas dziś gnę - bia

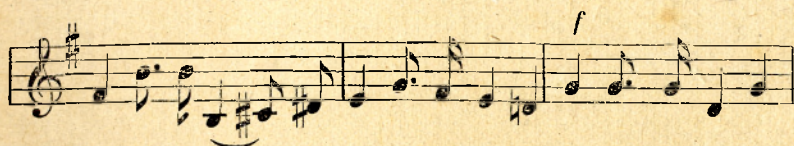
si - ty po - nu - re, chociaż nie - pe - wne ju - tro ni - czy - je.

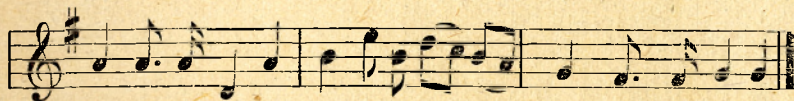
O, bo to sztandar ca - tej ludz-ko-ści, to ha-sło świę-te,

pieśń zmartwychwstania, to tryumf pra cy, sprawiedliwości,

to zo-rza wszy-stkich lu-dów zbratania! Naprzód, War-sza-wo.

na wal-kę krwawą, świętą, a pra-wą, marsz, marsz, Warszawo!

2. Dziś, gdy roboczy lud ginie z głodu,
zbrodnią w rozkoszy tonąc jak w błocie
i hańba temu, kto z nas za młodu
lęka się stanąć choć na szafocie!
Nikt za ideę nie ginie marnie,
z czasem zwycięży Chrystus — Judasza,
niech święty zapał młodość ogarnie,
choć wielu padnie, lecz przyszłość nasza.
Naprzód, Warszawo...

(Wersja ustalona przez Ministerstwo Kultury i Sztuki)

7. Pieśń pracy

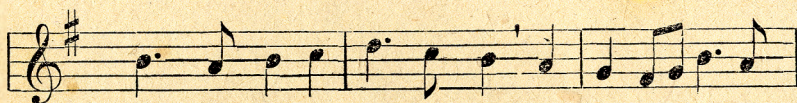
dla wieku 12—16 lat

J. Schebn
wg śpiewnika TUR
„Lutnia Robotnicza“

Energicznie

1. Hej, wznie-śmy, bra - cia, wol - ny śpiew, niech

w ży - łach lu - du za - gra krew, ra - do - sną gło - sim

wieść: za - mił - knie wro - gów nie - cny zgrzyt, wol -

no - ści nam za - błę - śnie świt, cześć pra - cy,

cześć! Cześć pra - cy, cześć! Za - cześć!

2. My, zwartą ławą pójdziem w bój,
nie będzie próżnym krwawy znój,
zwycięstwa zabrzmi wieść: więziennych runie sua krat.
zdobędziem sobie wolny świat. Cześć pracy, cześć!
Cześć pracy, cześć!

(Przedruk ze śpiewnika B. Rutkowskiego „Śpiewamy piosenki“)

8. Towarzysze

dla wieku 12—16 lat

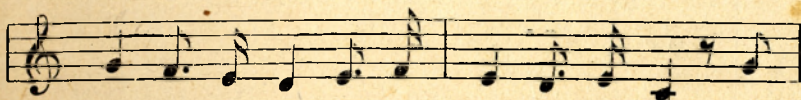
Słowa: E. Szymański

Melodia szwedzka

Tempo marsza

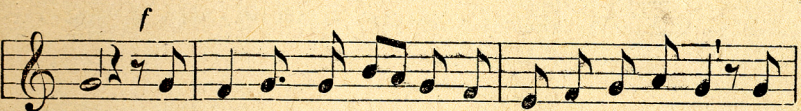
1. Sze - ro - ki jest świat, to - wa - rzy - sze! Czer -

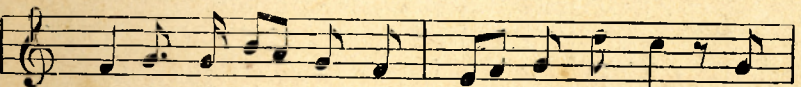
wo - ny od krwi i zło - ci - sty od zórz. I

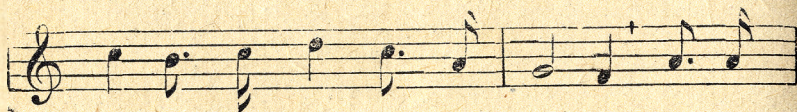
wi - cher nasz sztandar ko - ły - sze w bla - sku pie - ru - nów i

burz. Pod sztan - dar czer - wo - ny, pod nie - ba jasny strop już

i - dą mi - łoś - ny, ro - bot - nik i chłop. I

dzie - my przez świat, to - wa - rzy - sze. I - dzie -

wio - sne za na - mi trop w trop;

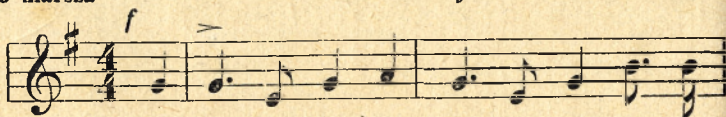
2. Już wstaje nasz dzień, towarzysze,
już wstaje nasz dzień poprzez ogień i krew.
Nędzę, niewolę i ciszę zwalczy potężny nasz gniew.
Dość żeśmy czekali głód cierpiąc i chłód,
aż świat się zapali z zachodu na wschód.
Już wstaje nasz dzień, towarzysze,
nie darmo nam walka i trud!

9. Żelazny marsz

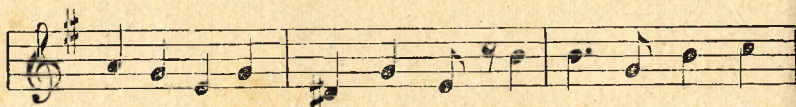
dla wieku 12—16 lat

Słowa: St. R. Dobrowolski
Muzyka: W. Lutosławski

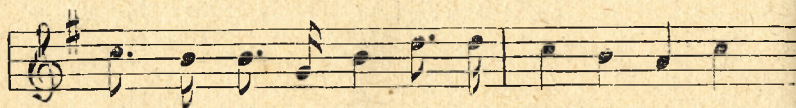
Tempo marsza

1. To my, że - la-znych snów ko - wa - le, żo -

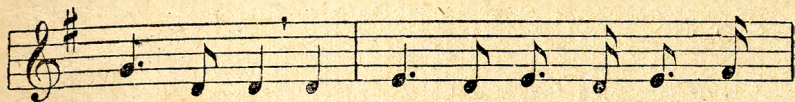
nie-rze fa-bryk, ko - palń, hut, gdy sta - je świat, my

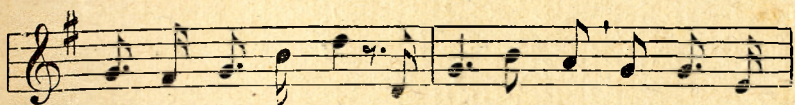
wciąż i - dzie - my da - lej i da - lej swój dźwi -

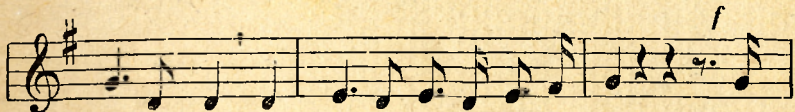
ga - my trud. 1—4 Ze - la - zna dłoń: to my! to

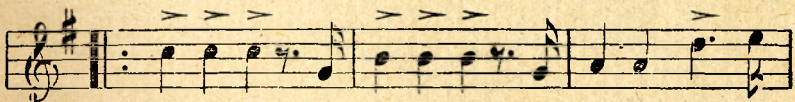
my! to my! To nam, to nam pod dło - nią

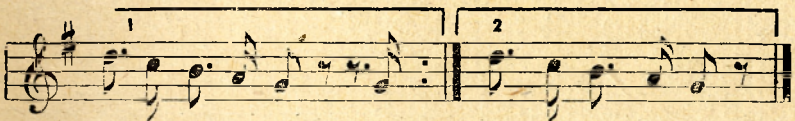
roś - nie wiel - ki świat! Ku - je - my sny dla snów, ku -

je - my broń! To my ku - je - my ja - sne dni! Ze -

lazny rytm! Ze - la - zny ład! Ze - la - zny marsz to

my! to my! to my! Ze - my! to my! to my!

2. To my, synowie ziemi czarnej,
 wiślanych płasków, Narwi błot.
 Choć huczy grom, my wciąż jak żywe ziarno
 składamy w skiby krwawy pot!
 Żelazna dłoń: to my!...
3. To my, oracze i kowale,
 żywiący i wznoszący świat,
 gdy przyszedł czas, stawiamy swoje: ale!
 Dziś nasza dłoń stanowi ład!
 Żelazna dłoń: to my!...
4. Za broń! I więcej ani słowa!
 Niech wstaje z kolan dumna pieśń!
 Co złe: to w gruz! O, Polsko, znów od nowa,
 znów z naszych dłoni wolność weź!
 Żelazna dłoń: to my!...

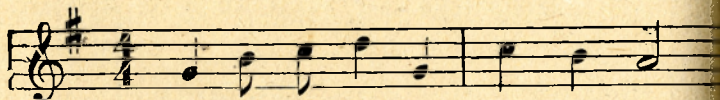
(Przedruk ze śpiewnika B. Rutkowskiego „Śpiewamy piosenki“).

10. Hymn robotników

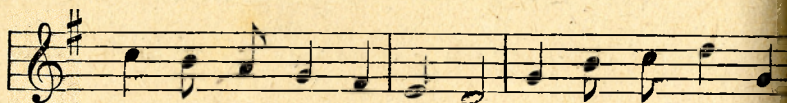
dla wieku 8—16 lat

Słowa ze śpiewnika „Młodego Robotnika”
 Muzyka: Stanisław Kazuro

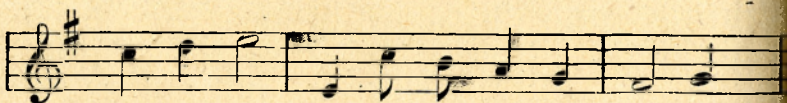
Poważnie

1. I - dzie - my w przyszłość, ro - śniem w moc,

po - tę - żny huf żoł - nie - rzy, ar - mii, co zwal - cza

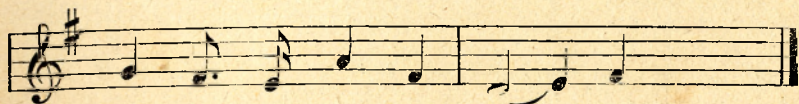
ciem - ną noc, co w Ju - tro świa - ta wie - rzy,

Tak jak sze - ro - ki w ko - lo swiat wre pra-ca, bój się

to - czy, to wszę-dzie oj - ciec nasz czy brat,

mo - car - ny lud ro - bo - czy.

2. Rośniemy więc jak młody las,
gdy niebo w krąg się chmurzy,
lecz dla nas też już nadszedł czas,
by czoło stawić burzy.
Więc już jesteśmy wolny lud,
my pracy, znoju dzieci,
dziedzictwem naszym bój i trud,
słońce wolności świeci.

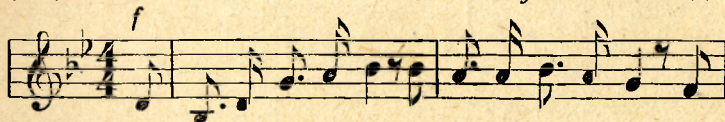
(Przedruk: St. Kazuro „Hymny i pieśni“)

11. Pieśń robotników polskich

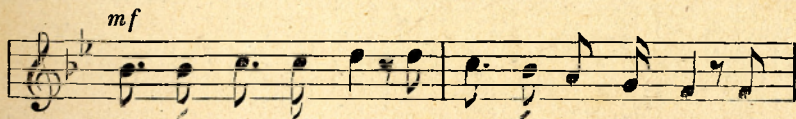
dla wieku 12—16 lat

Słowa: W. Broniewski
Muzyka: Ad. Suzin

Energicznie

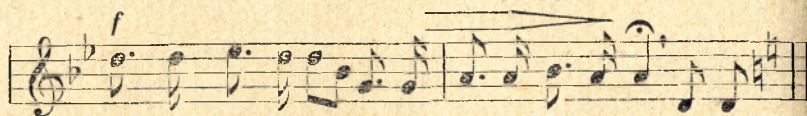
Z war-szta-tów, fabryk, hut nie-sie-my wolny śpiew, od

lat nas drę - czył głód, pty - ne - ła lu - du krew, dziś

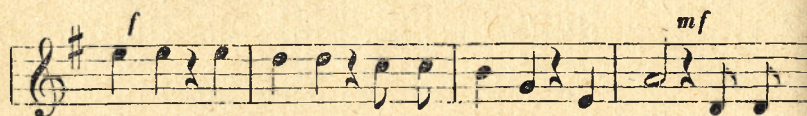
i - dą nas mi - li - o - ny bu - do - wać wspólny Dom i

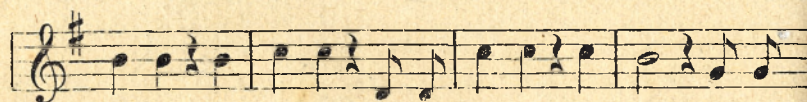
sztan - dar wznieść czerwony pro - le - ta - ria - ckim snom. Sta - nie

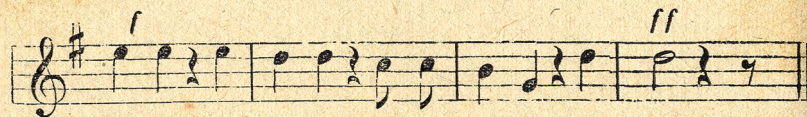
Pol - ska Lu - do - wa, bę - dzie ja - wa, nie sny, bo to

wal - ka kla - so - wa, zwy - cię - zy - my w niej my! Sta - nie

Pol - ska Lu - do - wa, bę - dzie ja - wa, nie sny, bo to

wal - ka kla - so - wa, zwy - cię - zy - my w niej my!

Z warsztatów, fabryk, hut
 niesiemy wolny śpiew,
 od lat nas dręczył głód,
 płynęła ludzi krew,
 dziś idą nas miliony
 budować wspólny Dom
 i sztandar wzniesić czerwony
 proletariackim snom.
 Stanie Polska Ludowa,
 będzie jawa, nie sny,
 bo to walka klasowa,
 zwyciężymy w niej my!

Socjalizm uczył nas,
 jak światło wnosić w mrok.
 Jednoczy serca mas

i w boju równać krok.
 Dziś nasze silne ramię
 ostatni zada cios:
 Pieniądza przemoc złamie,
 wykuje nowy los —
 Stanie Polska...

Faszyzmu, krzywdy świat
 roboczym deptcze but,
 dziś z nami Związek Rad
 i każdy wolny lud.
 Nas kule nie ustraszą,
 Dźwigniemy z ruin kraj,
 święcimy jedność naszą
 jak nowy Pierwszy Maj!
 Stanie Polska...

(Przedruk ze „Świetlic dziecięcych“)

12. Wymarsz S. P.

dla wieku 12—16 lat

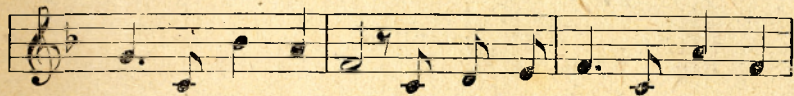
Słowa: R. Stiller
 Muzyka: J. Olów

Tempo marsza

mf

1. Nie i - dzie z na - mi wiel - kie sło - wo, wy - star - czy

pro - sty marsz jak gong, co krok, to ro - sną nam nad

gło - wą kamienne dzie - ła na - szych rąk

mój, bra-cie mój,

bra-cie mój,

bra-cie mój, czy sły- sza- teś Pol-ski

nad-szedł bój, nad-szedł bój,

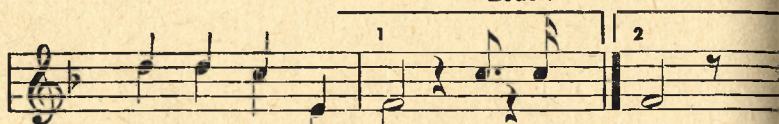

głos?

nad-szedł bój,

nad-szedł bój, wal ki-

Bracie

lo - fem pierwszy cios!

cios!

2. My sami sobie zaśpiewamy,
a wy słuchajcie, co za grzmot,
to młody wiatr otwiera bramy,
to w echo spadł młodzieńczy młot.
Bracie mój...

3. Nam innej pieśni nie potrzeba
prócz tej, co krzyknął przyszłym dniom:
że już zaczerpnął na tle nieba
wzniesiony przez nas pierwszy dom.
Bracie mój...

(Przedruk ze śpiewnika „Służba Polsce“)

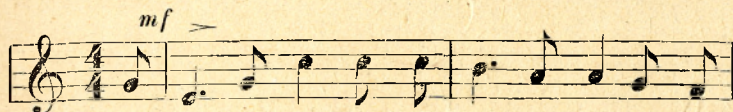
13. Wspólna praca

dla wieku 8—12 lat

Słowa: St. Aleksandrzak
nieco zmienione

Melodia: H. Stefańska

Umiarkowanie

1- Na pol-skiej zie - mi, na na - szej zie - mi, po -

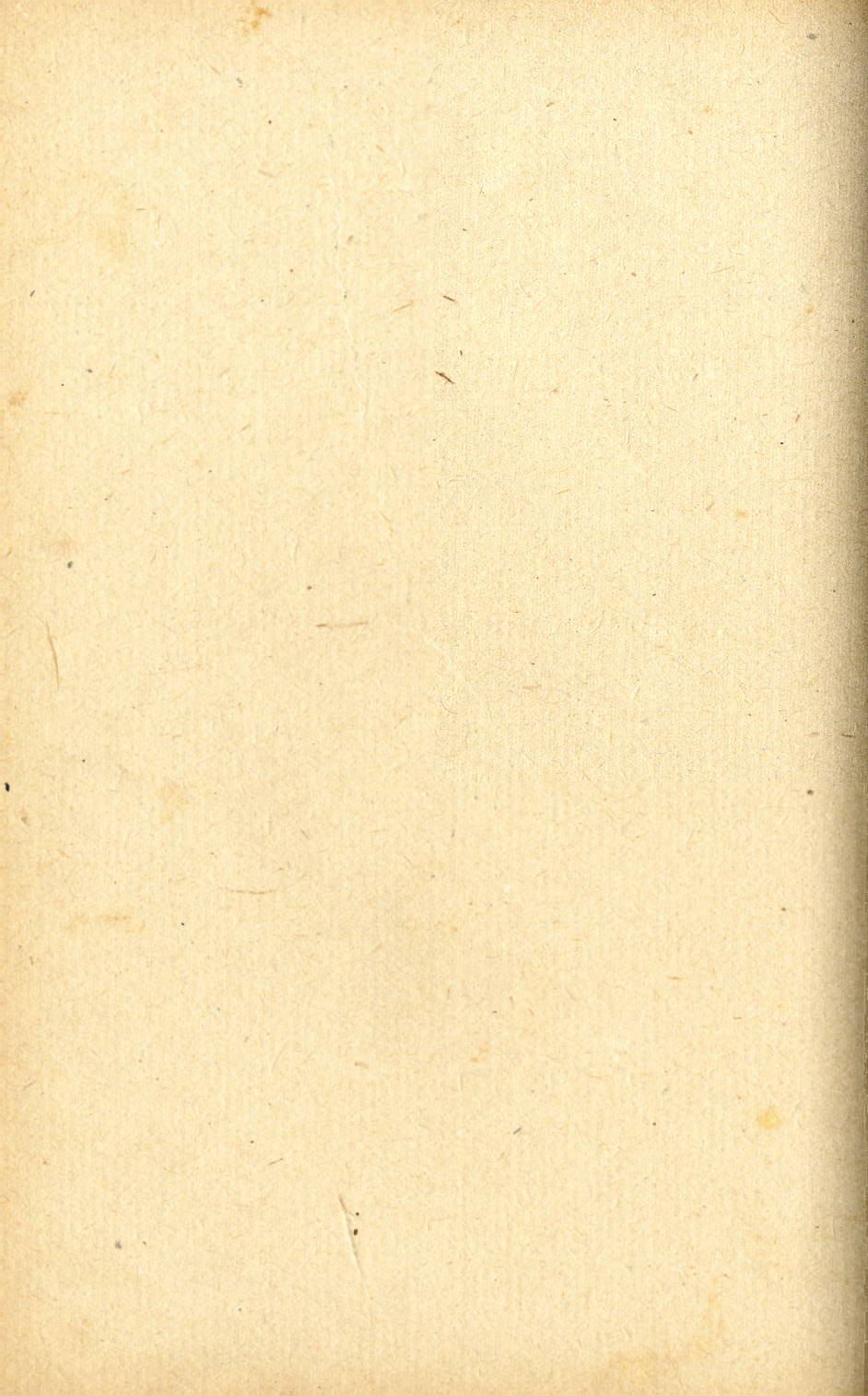
między O-drą i Wis - łą, ro - bot - nik chło - pu

dłoń spra-co-wa-ną szcze-rze, ser-decz-nie u - ścis-nął.

2. Eraterstwa pracy już nikt nie zniszczy
i nie rozdzieli ich twardych rąk,
z ich trudu będzie Polska wyrastać,
szczęściem rozkwitać już w krąg.

(Nie było drukowane)

PIEŚNI
MŁODZIEŻOWE I MARSZOWE

14. Miliony rąk

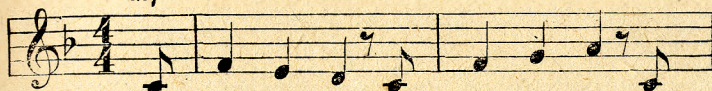
dla wieku 12—16 lat

Słowa: K. Gruszczyński

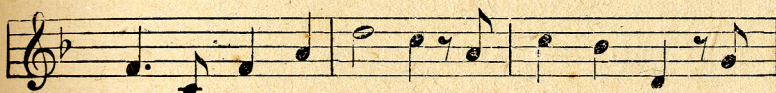
Muzyka: E. Olearczyk

Tempo marsza

mf

1. Ty - się - ce rąk, mi - li - o - ny rąk, a

ser - ce bi - je je - dno. Wznie - sie - my dom: lu -

do - wą Rzecz, sło - necz - ną, nie - pod - le - głą. We -

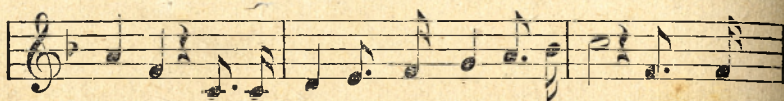
so - ły marsz, mi - ło - nów krok u - de - rza wspól - nym

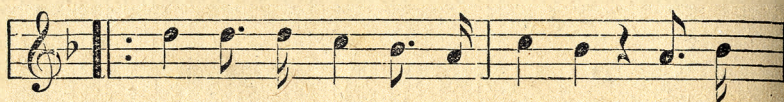
rytmem. Bu - do - wać świat, pro - mien-ny świat za -

da-nie to za-szczytne. Z na-mi stoń-ce i drze-wa w po-

cho-dzie ma-sze - ru - ją przez mia-sto i wieś. Niech w sze -

re - gi je - dno - czy się mło-dzież, nie-chał

pra-ca nas łą - czy i pieśń. Niech w sze - pleśń.

2. Marzenia łat uskrzydła nas, szeregów nikt nie zliczy.
Wzniesiemy gmach, słoneczny gmach, my — szczęścia przodownicy.
Rozkwita kraj, rozkwita w krąg i dnie wiosenne biegną.
Tysiące rąk, miliony rąk, a serce bije jedno.
Z nami słońce...

(Przedruk z wydawnictwa ZMP)

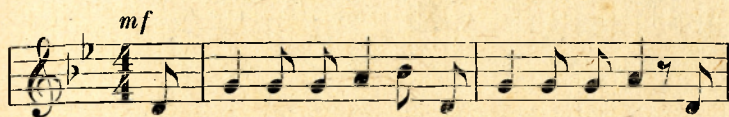
15. Piosenka pierwszomajowa

dla wieku 12—16 lat

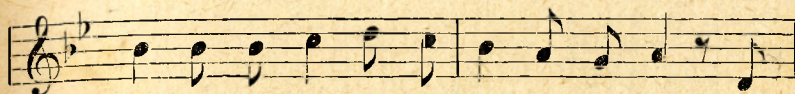
Słowa: K. Gruszczyński

Melodia: Zb. Turski

Tempo marsza

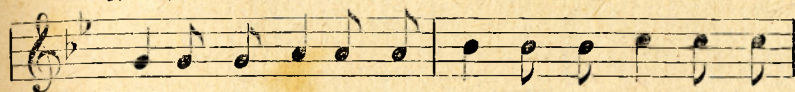

1. Wzdłuż zie-mi swobodnej, od mo-rza do Tatr, po

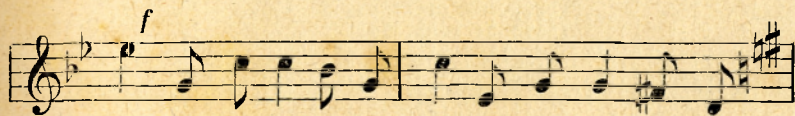

nie - bie po - go-dnym prze-cha - dza się wiatr i

cresc.

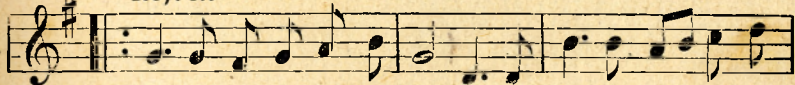

zo - rzę roz - wi - ja jak ha - sto w po - cho - dzie, i

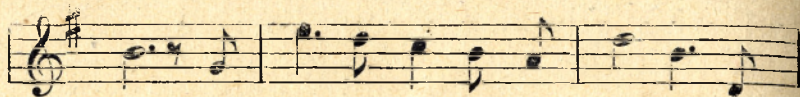

śpiewem się sta - je, gdy chwy-ta go mło-dzież. Pio -

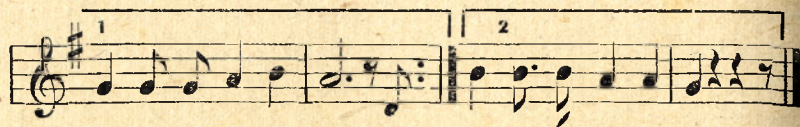
Refren

sen - ka ser-ca nam u-zbra-ja i naprzód pro-wa-dzi

nas. pio - sen - ka o Pierwszym Ma - ja, o

święcie lu-do-wych mas. Pio- święcie lu-do-wych mas.

2. Idziemy szczęśliwi,
my — z łańców i hut,
marzenia ożywić!
Wesoły nasz trud
i w dłoniach jak płomień
robotą się pali,
bo naszym zadaniem —
budować socjalizm.
Piosenka serca nam...

3. Na czele ludzkości
kraj słońca i Rad.
Głos jego donośny
szybuje przez świat
i skrzydła nadziei
przyprawia milionom,
a skrzydło jest każde
chorągwią czerwoną.
Piosenka serca nam...

4. I kroczy przez Chiny,
minąwszy sto rzek,
przez Grecji doliny —
zwycięski nasz wiek.
Do bitwy o wolność
i pokój nas wiodą
czerwone sztandary
i pieśni, i młodość.
Piosenka serca nam...

(Przedruk z wydawnictwa ZMP „W naszej świetlicy”)

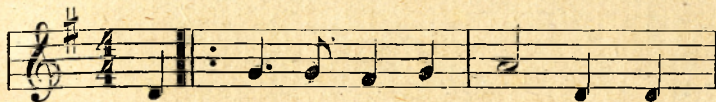
16. Pieśń o braterstwie

dla wieku 12—16 lat

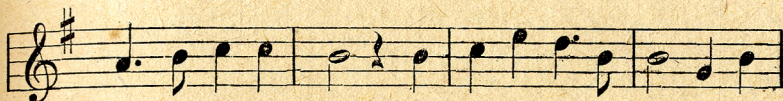
Słowa: M. Łebkowski

Muzyka: A. Gradstein

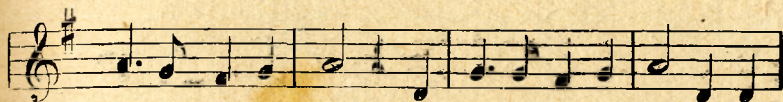
Tempo umiarkowane

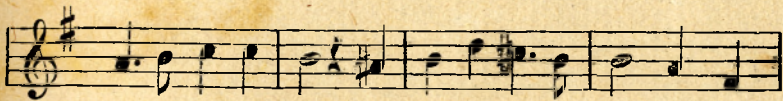
1. Gdy to - bie szu - miał mon - sun, pu -

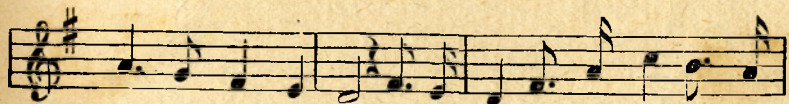
styn-ny wi-cher wiał, mnie ko-ty-san-kę do snu bał-

ty - cki śpiewał szkwał Cóż zna-czy ko-lor twa-rzy? Cóż

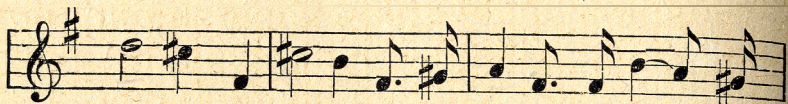
zna-czy in-ny strój? Brat je-steś i to-wa-rzysz, bo

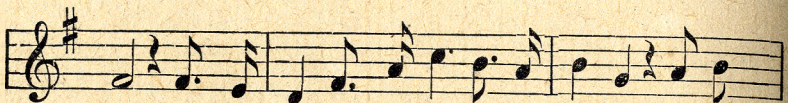
wspól-ny jest nasz bój. To nie ważne, czyś czarny, czy

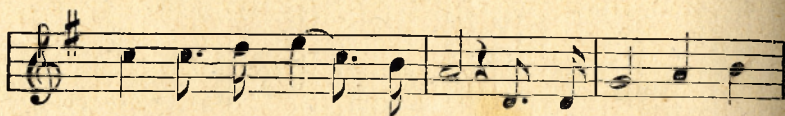
bia - ły. Je - dna kla - sa to je - den lud. Wspólnie

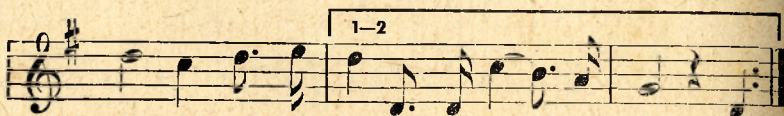
z na - mi kroczył śmia - ło, bo po - łą - czył nas wspól - ny

trud U - tru - dzo - ną od mło - ta i ra - dła rę - kę

bra - tu niech po - da brat Na bra - ter - stwa ko -

wa - dach wy - ku - je - my sło - necz - ny świat. 2. Dla
3. Od

- je - my sło - necz - ny świat.

2. Dla ciebie ja w Chorzowie
 stalowy zrobię pług,
 oś ty ryżowe pole
 uprawiać dla mnie mógł.
 Bawełnę z Kazachstanu
 ja w Łodzi będę tkał,
 by tragarz z Zanzibaru
 koszulę nową miał.
 To nie ważne...

3. Od ciebie w porcie Santos
 otrzymam kawy wór,
 a ja ci oddam za to
 srebrnego żyta zbiór.
 Gdy w Moskwie mróz jest tegi,
 to mocno w piecu pal.
 Ja tobie dam mój węgiel,
 ty dasz mi swoją stal.
 To nie ważne...

(Przedruk ze śpiewnika ZMP „Młodzież śpiewa“ zeszyt I)

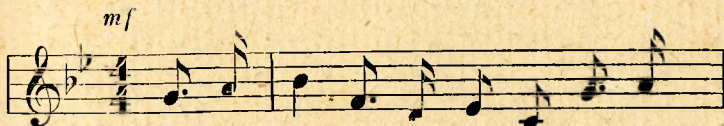
17. Pochód przyjaźni

dla wieku 12—16 lat

Słowa: E. Fiszer

Muzyka: T. Sygietyński

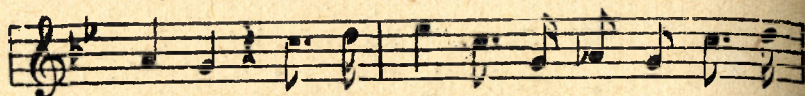
Tempo marsza

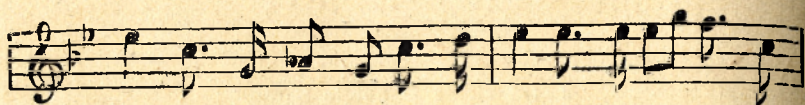
1. A - ni gó - ry wy - so - kie, a - ni

mo - rze głę - bo - kie nie wstrzy - ma - ją po - cho - du przy -

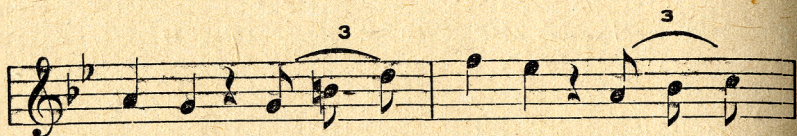
ja - źni! Przez wal - czą - ce kra - i - ny i - da

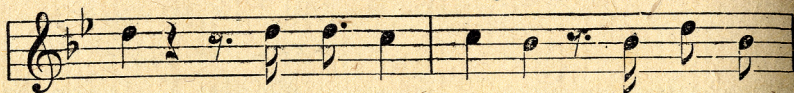
chłop - cy, dziew - czy - ny, i - da sil - ni, pro - mien - ni, od -

waż - ni. Wi - taj - cie, mło - dzi, na wol - nej

zie - mi sple - ta nam rę - ce bra - ter - ska

wież. My po - kój lu - dziom od - bu - du -

je - my. Wrogom wol - no - ści wznie - sio - na pieść!

2. Dalej młodzi Słowianie, dalej, Grecy, Hiszpanie,
młody Chińczyk do marszu powstaje.
Wnet dołączają tu inni: czarni bracia z Virginii,
bohaterscy pośpieszą Malaje.
Witajcie, młodzi...

3. Równać krok, przyjaciele! Komsomolcy na czele,
robotników i chłopów synowie.
Gdy przez Moskwę, Warszawę śpiew niesiemy za sprawę,
świat młodzieży nam gromko odpowie.
Witajcie, młodzi...

(Przedruk z wydawnictwa ZMP „W naszej świetlicy“)

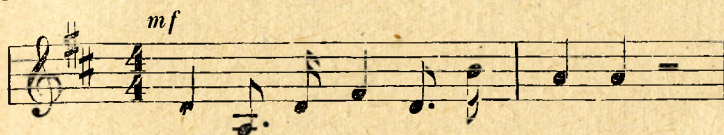
18. Marsz kolonijny

dla wieku 12—16 lat

Słowa: Z. Roykiewicz

Melodia: A. Suzin

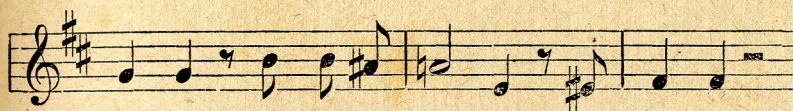
Tempo marsza

1. Na - bierz - my si - ły i zdro-wia,

na-bierz-my zło-tej ra - do - ści, przed na-mi dro-ga da -

le - ka i tru - dy, pra - ce mło - do - ści.

Przed na-mi przyszłość się ście-le sto-ne-czna i pię-kna jak

świat, szla - che - tność i pra - ca jest ce - lem, niech

ży - cie za - kwi - tnie jak kwiat, szla - che - tność i pra - ca jest

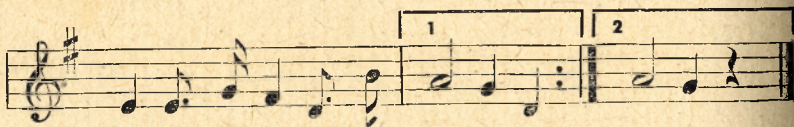
ce - lem, niech ży - cie za - kwi - tnie jak kwiat. O,

stoń - ce! u - życz nam światła, o, wo - do! u - życz spo -

ko - ju, na - berz - my si - ły i zdro - wia dla

tru - du, dla pra - cy i zno - ju. O, zno - ju.

2. My obozowa gromada i kolonijne my dzieci,
pójdźmy na nowe gościńce, by nowe życie rozniecić.
By w Polsce było najljpiej, a jeden drugiemu jak brat.
Niech szczęściem zakwitnie nam życie
tak wielkie i piękne, jak świat.
O, słońce...

(Nie drukowano)

19. Marsz I Korpusu

1943 r.

dla wieku 8—16 lat

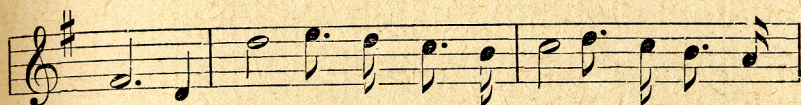
Słowa: A. Ważyk

Melodia: A. Barchasz

Tempo marsza

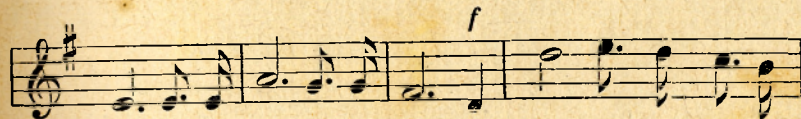
1. Spo - za gór i rzek wy - szli - śmy na

brzeg. Czy stąd nie - da - le - ko już do gra - ją - cych

wierzb, ma - lo - wa - nych zbóż? Wczo - raj łąch, mun - dur

dziś! Ściśnij pas, po - ra iść! Hej, marsz, Pierwszy Korpus

nasz, spo - za gór i rzek na Za - chód marsz!

2. Będzie Wielka Rzecz, Pospolita Rzecz.
Potęga wyrośnie z nas, na pochwałę wsi, na pochwałę miast,
Na spotkanie dniom szklany stanie dom.
Hej, marsz, Pierwszy Korpus nasz,
po tę Wielką Rzecz na Zachód marsz!

(Wersja ustalona przez Ministerstwo Kultury i Sztuki)

20. Oka

1943 r.

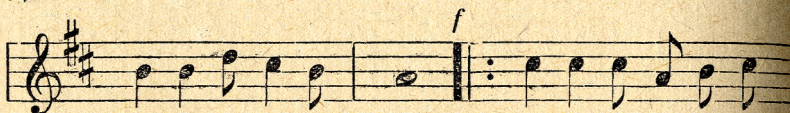
dla wieku 8—16 lat

*Autor słów nie znany
Melodia ludowa*

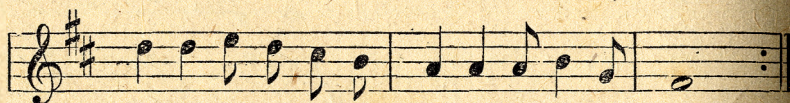
Tempo marsza

1. Szu - mi do - ko - ła las

czy to ja-wa, czy sen co ci przy-po-mi - na,

co ci przy-po-mi - na wi-dok zna-jo-my ten.

2. Żółty, wiślany piach, wioski słomiany dach.
Płynie, płynie Oka, jak Wisła szeroka, jak Wisła głęboka.
3. Był już niejeden las, wiele przeszliśmy rzek,
ale najpiękniejszy, ale najpiękniejszy jest naszej Wisły brzeg.

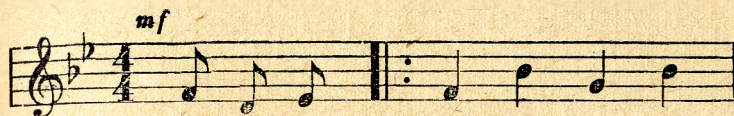
(Wersja ustalona przez Ministerstwo Kultury i Sztuki)

21. Nasza codzienna piosenka

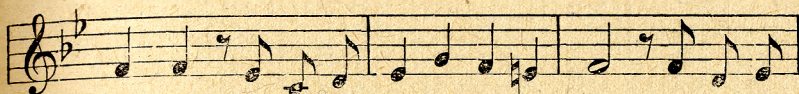
dla wieku 12—16 lat

Tempo marsza

Słowa i melodia: Br. Król

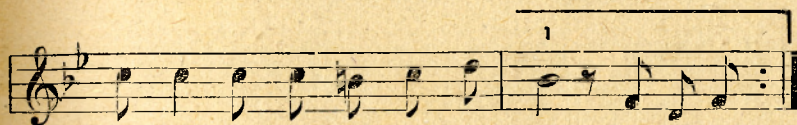
1. O wszystkim mo - żna wnet za -
szem - rzą sny z nad

po-mnieć o tru-dzie bo-jów, zno-ju dróg, lecz zawsze
O - ki, War-sza-wa, Wi-sła, mo-rza brzeg, ber lińskie

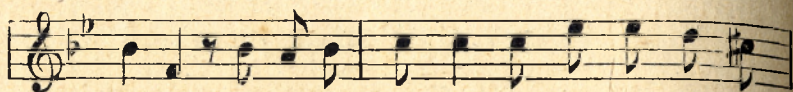
ży - je w krę - gu wspo - mnień pio - sen - ka,
hu - czą na - sze kro - ki, łąka śmierć ko -

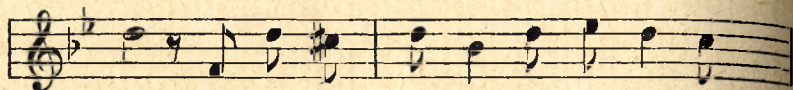
któ - ra szła z to - bą w ka - żdy próg. W pio-sen-ce
le - gi, co w ob - cęj zie - mi

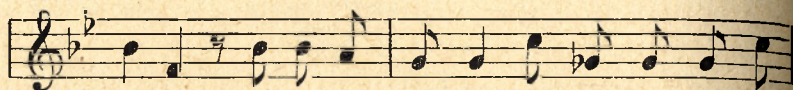
legł. Co-dzien-na na - sza żoł - nier - ska pio -

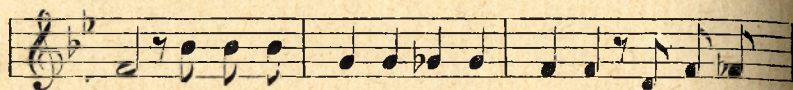
sen-ka w pa-mię-ci swo-jej wy-ry-ła wie-czny

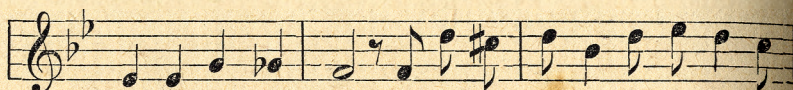
ślad i bę-dziesz pio-snkę tę za-wsze pa-

miętał, bo o-na z to-bą prze-ży-ła ty-le

lat. A kie-dy cza-sem ser-ca tę-tnem od-czu-jesz

sza-ry smutku cień, za-nu-cisz na-szą codzien-ną pio-

sen-kę i znów ci u-śmiech o-zło-ci słoń-cem dzień.

2. Są w naszej piosence noce krwawe,
tęsknota boju, sławy dni,
gdyśmy szli szturmem na Warszawę,
drogę do Polski budując z własnej krwi.
I czyjeś oczy przeniebieskie,
co na nas czekały w cieniu drzew,
gdyśmy na drogi swe żołnierskie
z granatów świstem rzucałi gromki śpiew.

3. Gdyśmy w zwycięskim szli pochodzie
 znacząc swe ślady hukiem dział,
 piosenka z nami szła i co dzień
 wiatr nam znad Wisły w jej każdym słowie grał.
 Dziś nam złociste szumią łany,
 gra łoskot fabryk, młotów stuk,
 przy wtórze piosnki ukochanej
 powstała Polska z żołnierskich naszych dróg.

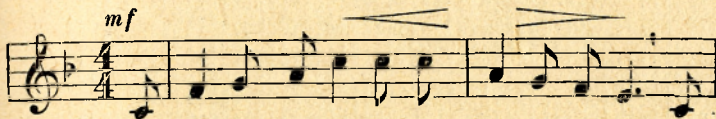
22. Idziemy, gdzie słońce

dla wieku 8—16 lat

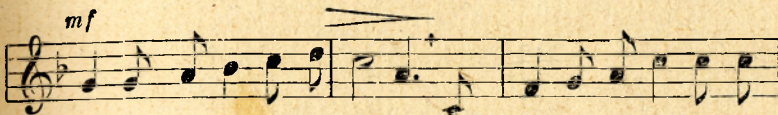
Słowa: Ks. F. Błotnicki

Muzyka: F. Nowowiejski

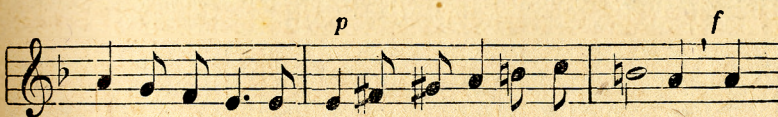
Tempo marsza

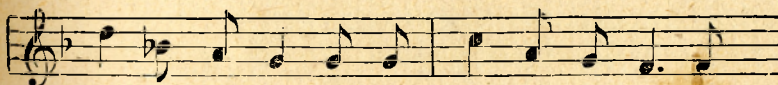
1. I - dzie-my, gdzie słońce, gdzie la - sy i zdroj, i-

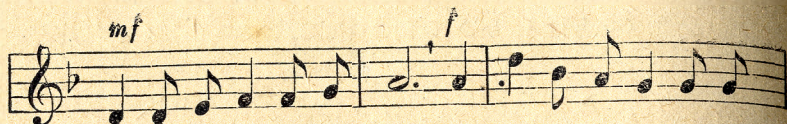
dzie-my przez po - la i ni-wy; niech w mieście zo-sta - ną kło-

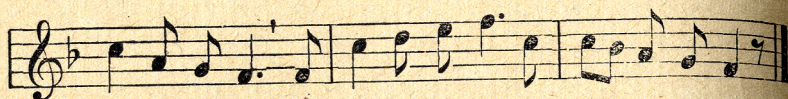
po - ty i znój, tu ka-żdy z nas we-sół, szczę-śli - wy. Hej,

rów - naj sze - re - gi; Wy - rów - naj swój krok! W za -

wo-dy z wichrami, kto zuch! Nim słoń-ce za-pa-dnie, nim

skry-je się w mrok, po-każmy, co zna-czy mło-dy nasz huf!

2. Po drodze uśmiechem przywita nas kwiat
i ptaki zanucą do wtóru,
jak piękny i miły otacza nas świat,
gdy miejskich nie widać już murów.
Hej, równaj szeregi...

(Przedruk ze śpiewnika B. Rutkowskiego „Śpiewamy piosenki“)

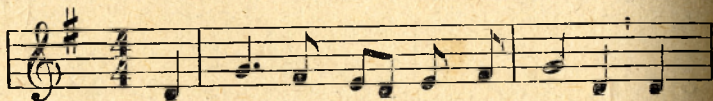
23. Pieśń zuchów

dla wieku 8—12 lat

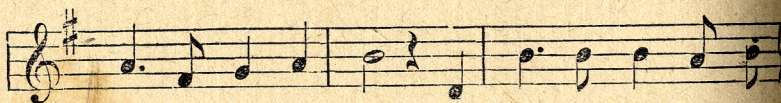
Słowa: A. Świrszwińska

Melodia: St. Świtalski

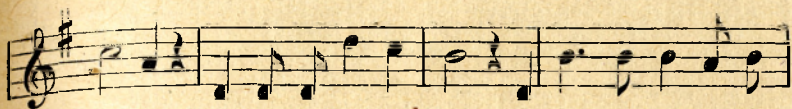
Tempo marsza

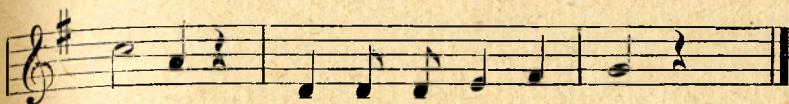
1. We - so - ła na - sza gro - ma - da, z pio -

sen - ką i - dzie w świat. Na wszy - stko znaj-dzie się

ra-da, kie-dy kto zuch i chwata, na wszystko znajdzie się

ra - da, kie - dy kto zuch i chwata.

2. Gdyś słaby — chcemy ci pomóc, gdyś smutny — radość nieść.
Niesiemy wszystkim ludziom dobrą, radosną wieść [bis].

(Przedruk z „Nowego śpiewnika“ St. Świtalskiego)

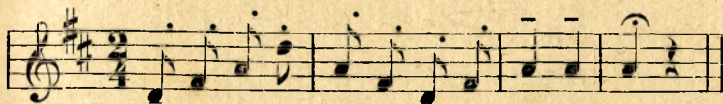
24. Wycieczka

dla wieku 8—12 lat

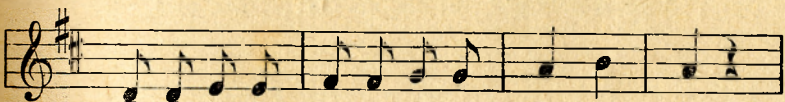
Słowa: E. Zarembina

Muzyka: J. Rupniewska

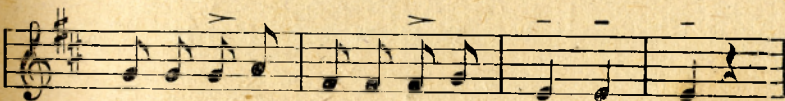
Zywo.

Tra-ta - ta - ta ta - ta - ta - ta tra-ta - ta!

Ma-sze-ru-ja dzie-ci dro-gą: raz, dwa, trzy!

Le-wą no-gą, pra-wą no-gą: raz, dwa, trzy!

A nad dro-gą s'lon-ko świe-ci: raz, dwa, trzy!

I u-śmie-cha się do dzie-ci: raz, dwa, trzy!

Tra-ta - ta - ta ta - ta - ta - ta tra - ta ta!

Na-przód zu-chy, na-przód śmia-ło: raz, dwa, trzy!

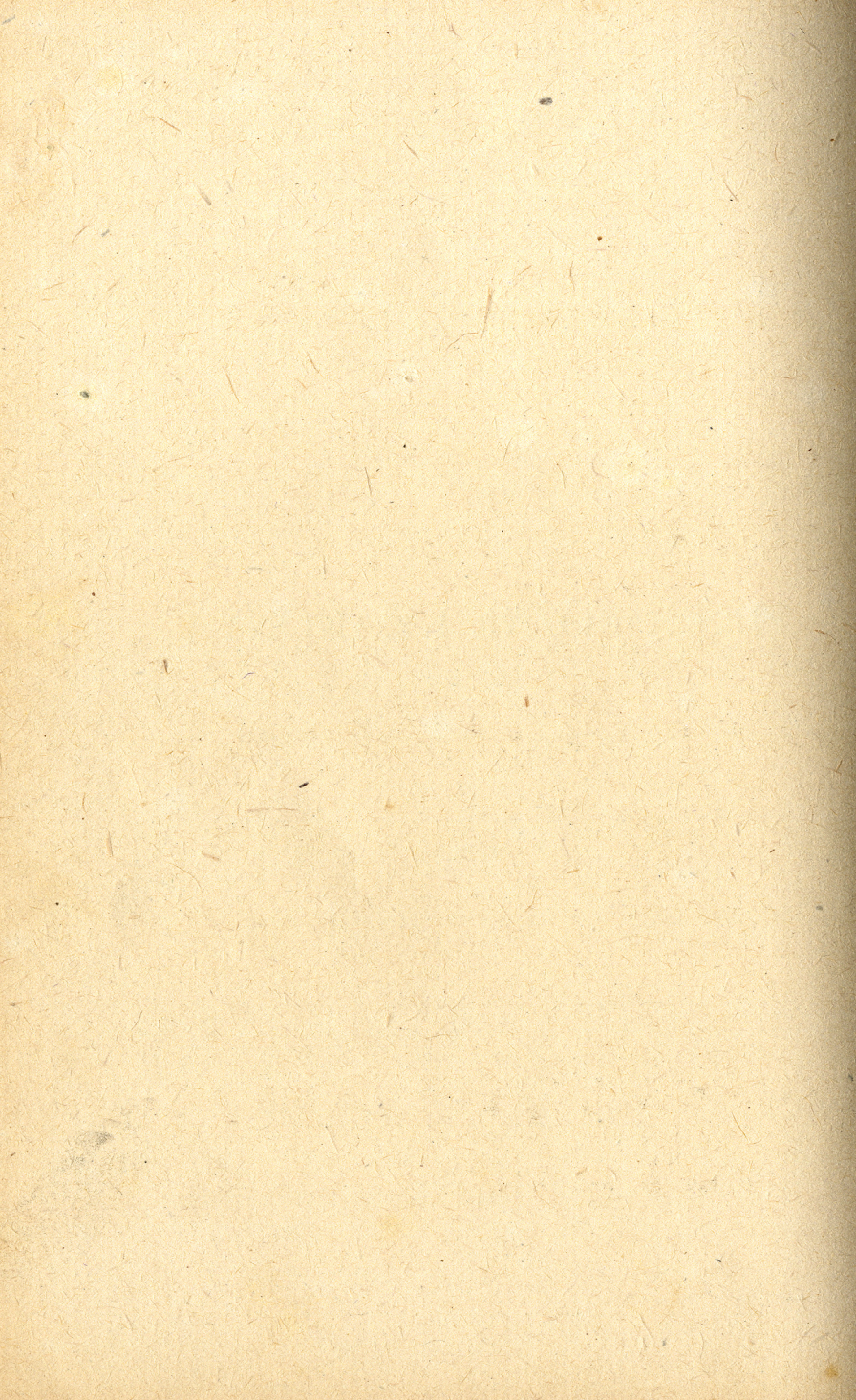
Bę-dzie przy-gód tu nie-ma - ło: raz, dwa, trzy!

Tra-ta - ta - ta ta - ta - ta - ta tra - ta ta!

(Przedruk ze „Śpiewnika dla dzieci“ J. Rupniewskiej)

PIEŚNI RÓŻNE I KANONY

25. Jeśli jutro na bój

dla wieku 12—16 lat

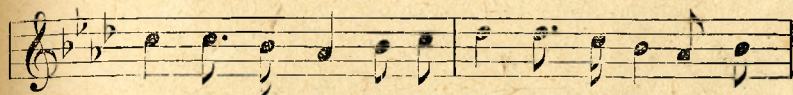
Słowa polskie: L. Pasternak

Muzyka: Dym. i Dan. Pokrass

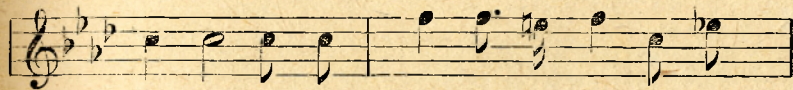
Tempo marsza

Jeś - li ju - tro na bój, jeś - li

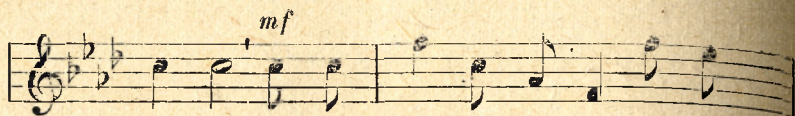
naj - dzie nas wróg jeś - li ciem - na za - gro - zi nam

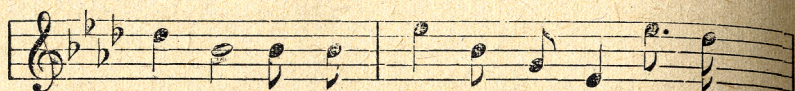
si - ła, wszy - cy jak je - den mąż sta - niem

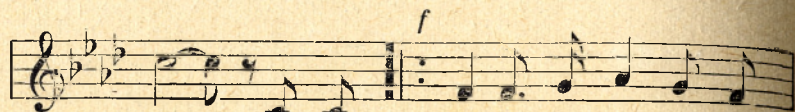
u kra - ju wrót, na - sza wol - ność nad ży - cie nam

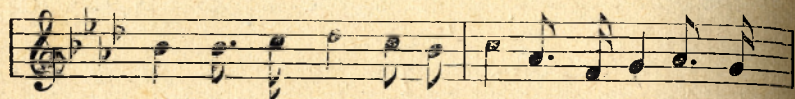
mi - ła! I na zie - mi, w o - bło - kach. na

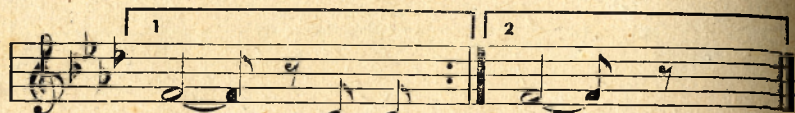
mo - rzu za - grzmi groź - ny i gniew - ny nasz

śpiew: Jeś - li ju - tro na bój, jeś - li

ju - tro jest marsz, dziś już go - tów na każ - dy bądź

zew! Jeś - li zew

2. Wojny nie chce nikt z nas, chcemy bronić swych miast
i stoimy wciąż z bronią u nogi,
kiedy targnie się wróg, uderzymy go wraz,
da odpowiedź mu Związek nasz drogi.
I na ziemi...

3. Powstań, narode nasz, niechaj zabrzmie nasz marsz...
niechaj bębny zawarczą pochodem.
Hej, muzyko, idź wprzód! Niech podejmie nasz lud
nasze pieśni zwycięskie i młode.
I na ziemi...

(Przedruk: „25 pieśni radzieckich“, opr. Z. Lissa)

26. Pieśń o ojczyźnie

dla wieku 12—16 lat

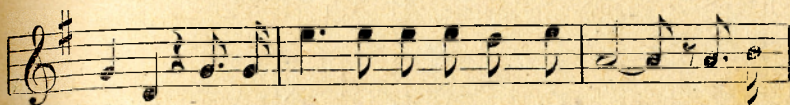
Słowa polskie: L. Szenwald

Muzyka: J. Dunajewski

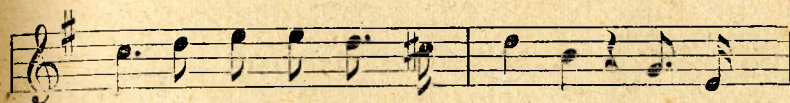
Tempo marsza

1. Nie - o - bję - ta dla ludz - kie - go

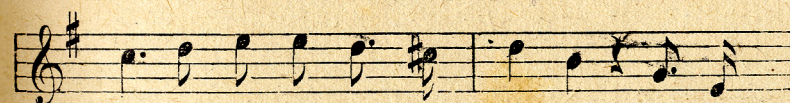
o - ka, piękna tak, jak żaden w świecie kraj, moja

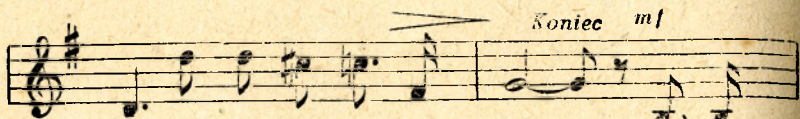
zie - mio wol - na i sze - ro - ka, z to - ba

żyć, za cie - bie um - rzeć daj! Mo - ja

zie - mio wol - na i sze - ro - ka. a to - ba

żyć, za cie - bie um - rzeć daj Od naj-

dalszych kresów aż do Mos - kwy, od po-

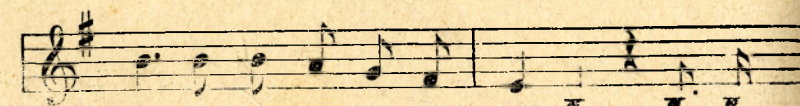
łudnia za po - lar - ny krąg, cho - dzi

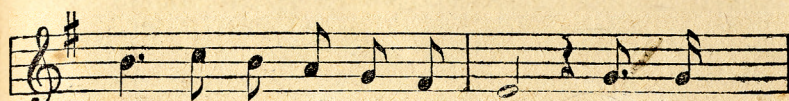
człowiek pe - len czu - tej tro - ski, jak go-

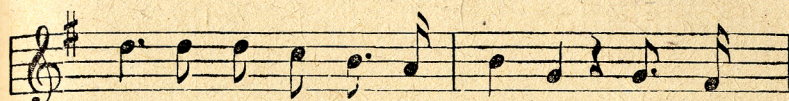
spo - darz wśród oj - czy - stych łąk, Ni - by

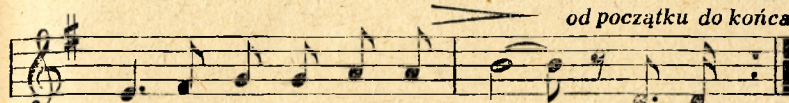
Wol - ga ży - cie wartko bie - zy, a - by

w przyszłość wo - dy ja - sne nieść. Wszy - stkie

dro - gi na ścież dla mło - dzie - ży, si - wym

wło - som za - słu - żo - na cześć. Nie o -

2. W naszych piersiach lęku nie dosłyszysz,
nikt bezbronny nie jest ani sam,
zawołanie dumne „towarzyszu”,
ponad wszelki tytuł miłsze nam.
Bo nie obce słowo to nikomu,
czy to żółty, czy to czarny brat,
dokąd pójdę, wszędzie jestem w domu
i rodzeństwa pełen cały świat.
Nie objęta dla ludzkiego oka...

(Przedruk: „25 pieśni radzieckich“, opr. Z. Liśsa)

27. Pieśń traktorzystów

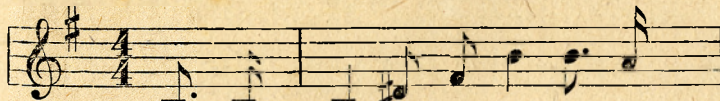
dla wieku 12—16 lat

Słowa: *Lebiediew-Kumacz*

Tłum.: *L. Pasternak*

Muzyka: *J. Dunajewski*

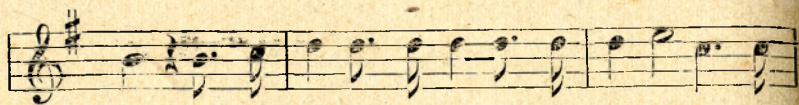
Tempo marsza

1. Hej, wy ko - nie ru - ma - ki sta -

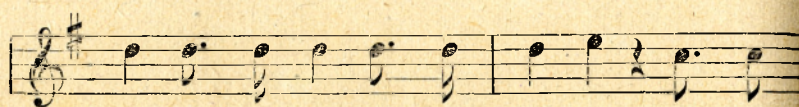
ło - we. Hej, na po - le pro - wadź - cie - że

nas Niech za-war-czą tra-kto-ry bo-jo-we, nam już

w po-chód od-pra-wić się czas! Niech za-

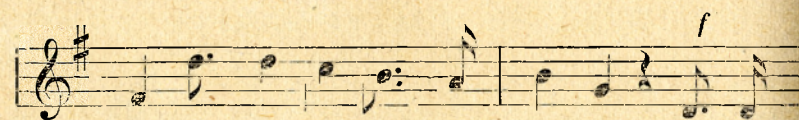
war-czą tra-kto-ry bo-jo-we, nam już

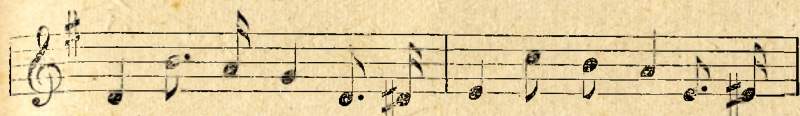
w po-chód od-pra-wić się czas. I cu-

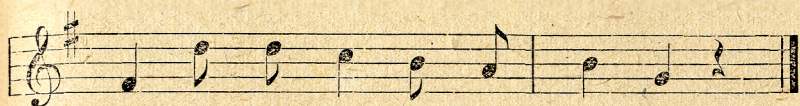
do-wny nasz koń wej-dzie na świe-żą błoń, za nim

ty-siąc tra-kto-rów i ma-szyn, o-stry

plug bę - dzie ciąć, bę - dzie o - rać i żąć zb e - rać

pló - ny w re - pu - bli - kach na - szych

2. Ciężki kłos się do ziemi ugina,
kołchozowa w nim nurza się wieś,
kiedy piosnkę zanuci dziewczyna,
podchwytują żniwiarze tę pieśń.
I cudowny nasz koń...

3. My weźmiemy przeszkody najwyższe,
i gdy żeńców rozlegnie się głos,
łan pszeniczny w ich takt się kołysze,
dzwoni piosnką złocący się kłos.
I cudowny nasz koń...

4. Pył żłocisty nam drogi wymości,
w kraj błękitny uniesie go wiatr.
Hej, skrzydlata ty moja radości,
przyjaciółko młodzięcych mych lat.
I cudowny nasz koń...

5. Hej, traktorze. potężny mój koniu,
ty najcięższych nie boisz się dróg!
My za szczęściem pędzimy pogonią,
siły naszej niech lęka się wróg.
I cudowny nasz koń...

(Przedruk: „25 pieśni radzieckich“, opr. Z Lissa)

28. Pieśń brygadierów

(Pieśń junaków)

dla wieku 12—16 lat

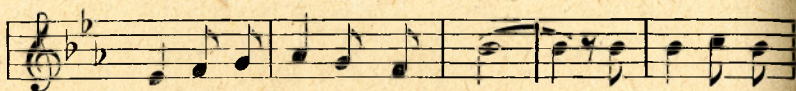
Słowa tłumaczyła: J. Gillowa

Muzyka: D. Szostakowicz

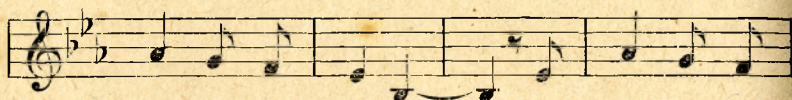
Tempo marsza

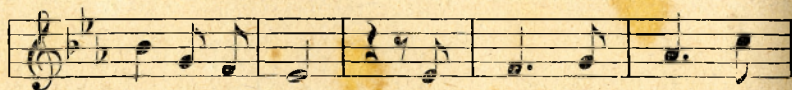
Chłód wia-tru nas wi-ta ran-ka - mi, wiatr

szu-mi nad rze-ką wśród drzew, dla-cze-go nie

cie - szysz się z na - mi, gdy sy - ren zwo-

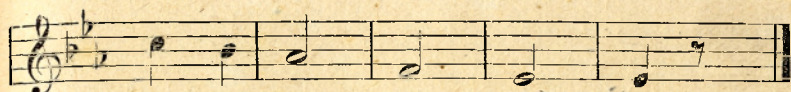
łu - je nas sp.ew. Więc zbudź się, zbudz się,

rze - ko ma, wśród stoń - ca lśnien!

Już w ca - łym kra - ju ży - cie

drga w ów no - wy dzień.

2. Już słońce na niebie nas wita
i pieśń w sercu dzwoni bez słów,
kolega o zdrowie zapyta,
gdy w pracy spotkamy się znów.
I trud, i znój nie straszy nas,
bo radość trwa, gdy wita nas
słoneczny blask nowego dnia.

29. Sportowy marsz

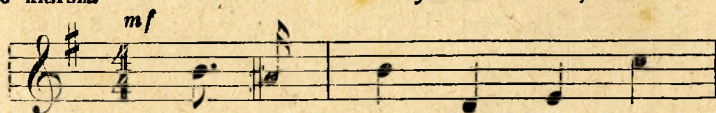
dla wieku 12—16 lat

Tekst: W. Lebediew-Kumacz

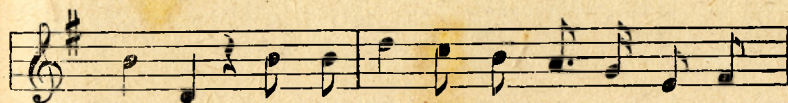
Tłum.: W Woroszyłski

Muzyka: G. Dunajewski

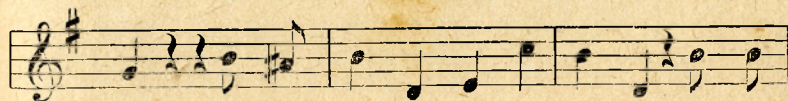
Tempo marsza

1. Je - śliś maz - gaj, szcze - rze

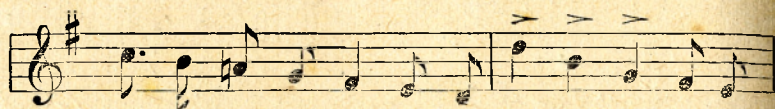
wstydź się, a - le le - piej na - tych-miast weź się

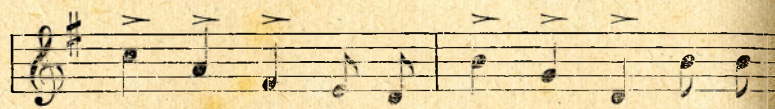
w garść. Hej, ko - le - go, wię - cej ży - cia, ró - wnaj

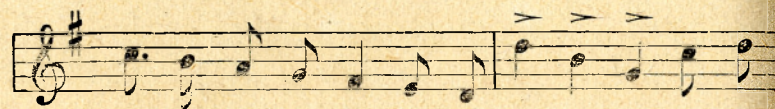
krok, pod - nieś wzrok i na - przód marsz! A - by

cia - ło twe i duch by - ty mło - de wciąż, by - ty

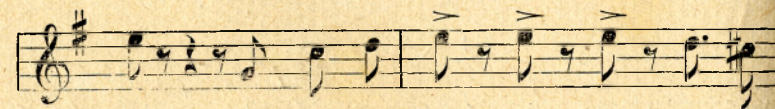
mło - de wciąż, by - ty mło - de wciąż. Czy to

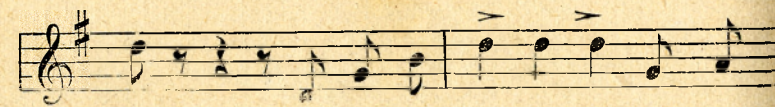
u - pał, czy to mróz, ty do ce - lu dąż: har - tuj

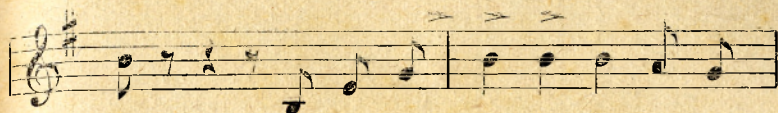
cia - ło, jak stal! Niech ży - je

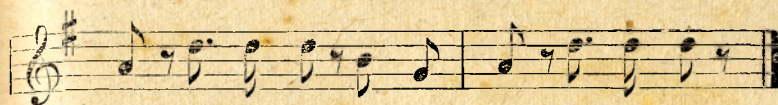
sport. - Niech ży - je sport, sport, sport, ży - je

nam więc dziel - ną broń bo - i - ska dziś

bram i wiedz, że sil - ną mu - sisz mieć

dłoń, byś u - dźwi-gnął i broń, młot i broń!

2. Przyjacielem stań się wody
i ze słońcem bądź zawsze za pan brat!
Nawet starzec też jest młody,
jeśli kocha wesoły letni wiatr.
Aby ciało twe...

3. Każda sprawa będzie prosta,
jeśli mięśnie są kłębkami mocnych lin,
do przestworzy chcesz się dostać:
nic nie gadać, lecz zdobądź się na czyn!
Aby ciało twe...

(Przedruk: „25 pieśni radzieckich“, opr. Z. Lissa)

30. Brygadziści

(Pieśń junaków bułgarskich)

dla wieku 12–13 lat

Słowa: K. Bosiew

Tłum. pol.: J. Gillowa

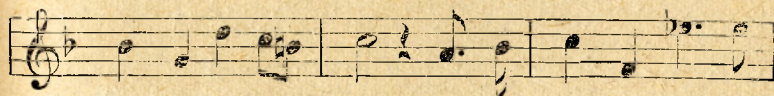
Muzyka: G. Dymitrow

Żywo.

mf

1. Do sze - re - gu hej, chło - pa - ki, sztandar

wzy - wa, śpieszmy tam. jak swo - bo - dne wol - ne

pta - ki ser - ca w piersiach bi - ją nam, jak swo-

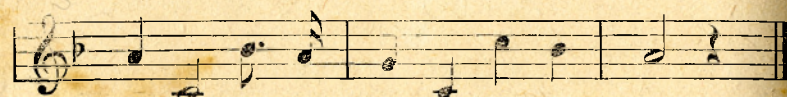
bo - dne wolne pta - ki ser - ca w piersiach bi - ją nam.

1—3 O swo - bo - dzie sen się zi - ścił, wła - dza

lu - du trzy - ma ster. Myśmy wol - ni bry - ga -

dzi - ści, pło - ną o - gnie naszych serc.

2. W oczach świecą nam płomienie,
w żyłach krew zapala się,
bo spełniło się marzenie,
budujemy szczęścia dnie,
bo spełniło się marzenie,
budujemy szczęścia dnie.
O swobodzie sen się ziścił...

3. Miły kraju, w twojej obronie
szliśmy w ciężki, znojny bój,
dziś nam radość w sercach płonie,
gdy ci hołd składamy swój,
dziś nam radość w sercach płonie,
gdy ci hołd składamy swój.
O swobodzie sen się ziścił...

32. Praca robotników

dla wieku 8—12 lat

Tempo marsza

Melodia: B. Rutkowski

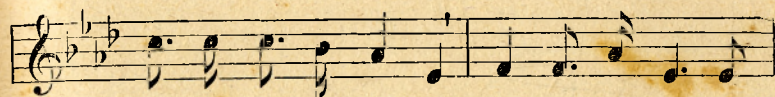
1. Czy no - wy o - kręt wy-

ply - wa na mo - rze, czy ro - śnie dom, czy

no - wy ro - śnie las, wszystko to pra - ca

ro - bot - ni - ka tworzy, wszędzie jest pra - ca

ro - bo - tni - cych mas, ro - bo - tni - cych mas!

2. Czy nowy traktor powstaje w fabryce,
czy nowy most przez rzekę wiedzie nas.
Wszystko to robią ręce robotnicze,
wszędzie jest praca robotniczych mas [bis].

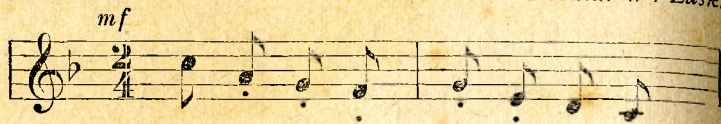
(Pieśń uczone przez radio.)

32. Odbudowa

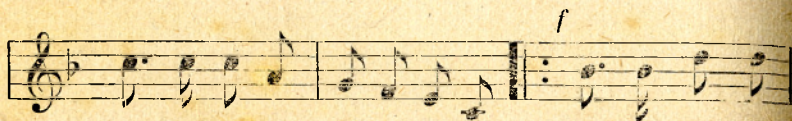
dla wieku 8—12 lat.

Wesoło

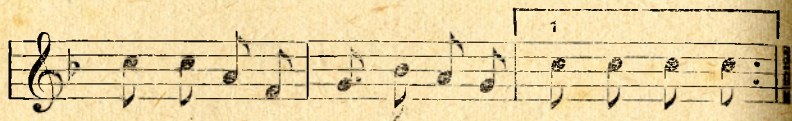
Melodia: W. Laski

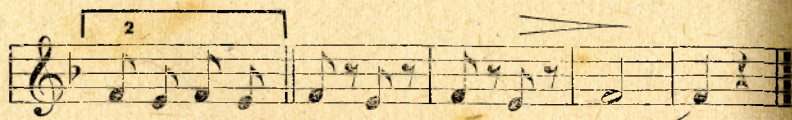
1. Stu - ku, pu - ku, stu - ku, pu - ku

na u - li - cy kładą szyny du dni zie-mia

gruz się sypie, przy-je-cha-ty dwie ma - szy - ny,

dwie ma-szy-ny, dwie ma - szy - ny, dwie.

2. Stuku, puku, stuku, puku, już na cegle cegła staje,
już pracują robotnicy, z gruzów nowy dom powstaje [bis].
Dom powstaje, dom!

3. Stuku, puku, stuku, puku, i my też pracować chcemy,
małi, duzi, wszyscy razem naszą Polskę budujemy [bis].
Budujemy też!

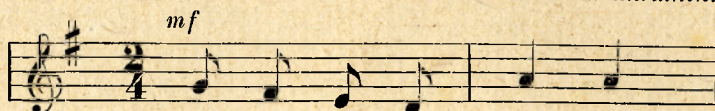
(Pieśń uczona przez radio.)

33. Piosenka o kaczuszkach

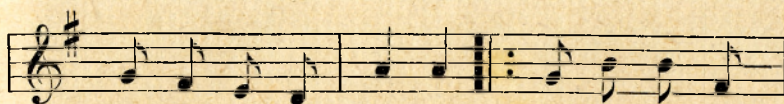
dla wieku 8—12 lat

Wesoło, żywo

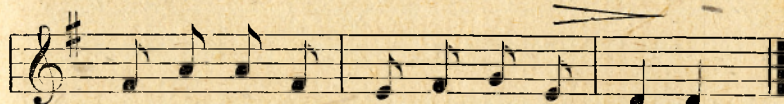
Pieśń ludowa ukraińska

1. U mo - jej ba - bu - si

ży - ły dwie ka - czu - sie. Je - dna bia - ła,

dru - ga sza - ra, ży - ły dwie ka - czu - sie.

2. U strumyka pły, łapki w nim też myły.
Jedna biała, druga szara, żyły dwie kaczusie.
3. Wyszły hen, na łączkę kłaniać się zajączkom.
Jedna biała, druga szara, żyły dwie kaczusie.
4. Wtem krzyczy babusia: „Gdzie moje kaczusie“?
Jedna biała, druga szara, gdzie moje kaczusie?
5. Wracają kaczusie biegiem do babusi.
Jedna biała, druga szara, biegiem do babusi.

(Przedruk ze śpiewnika „Piosenki i gry“, opr. Z. Lissa, Moskwa 1945 r.)

34. Oberek

dla wieku 12—16 lat

Słowa: A. Dygasiński

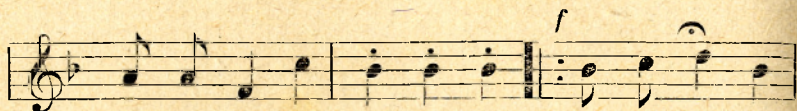
Muzyka: K. Namysłowski

Wesoło

mf

1. Cze - mu - żeś ty nie przyszedł,

kie - dy miesiąc już zaszedł, ja na cie-bie

cze - ka - łam i z kim tańczyć nie miałam.

2. Z fujareczką i z bębniem stojałem ja za węglem,
jak zaczęły psy szczekać, to musiałem uciekać [bis].

3. Na bębniaku bum, bum, bum, na fujarce fiu, fiu, fiu,
na skrzypeczkach tra, ra, ra, dobra będzie z nas para! [bis].

35. Krakowiak

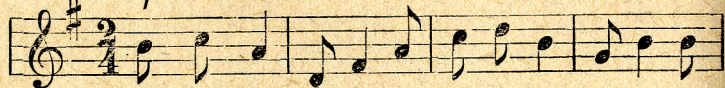
dla wieku 8—12 lat

Słowa: E. Zarembina

Melodia: F. Piasek

Wesoło

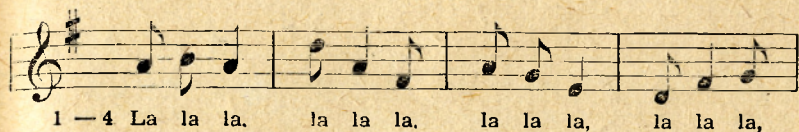
f

1. Za - cho - dzi słońeczko, jeszcze się o - głą - da,

czy mu żal po-łu-dnia, czy też no - cki żą - da.

2. Nie żal mu południa,
nocki też nie żąda,
tylko się na ciebie,
Marysiu, ogląda.
La la la...

3. Na ciebie, Marysiu,
jak pięknie tańczysz,
czerwonym obcaskiem
dźwięcznie przytupujesz!
La la la...

4. Zatańczże raz jeszcze,
dokoła, dokoła,
niech cię słońko widzi,
jakaś ty wesoła.
La la la...

(Przedruk ze śpiewnika F. Piaska „Radość życia“)

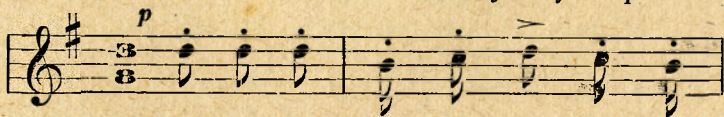
36. Na hali

dla wieku 8—12 lat

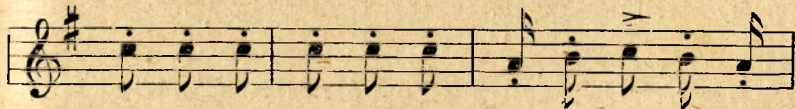
Słowa: M. Czerkawska

Muzyka: J. Rupniewska

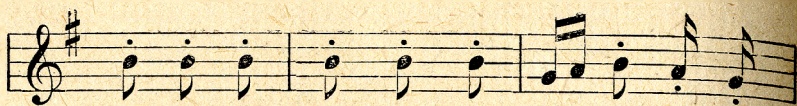
Lekko

1. i 4. Dzyń, dzyń, dzyń dzwo - nią dzwo - ne - czki

na ha - li; dzyń, dzyń, dzyń dzwo - nią to bli - żej,

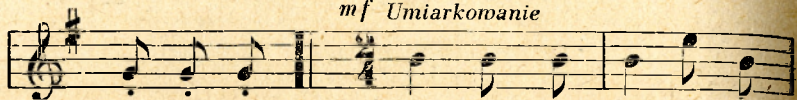

to da - lej; dzyń, dzyń, dzyń i glo - szą wy -

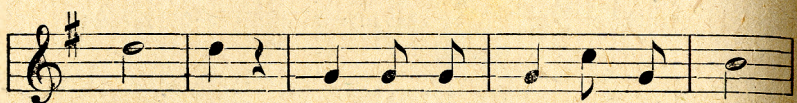
se - kim la - som, dzyń, dzyń, dzyń ow - ce na ha - li

mf Umiarkowanie

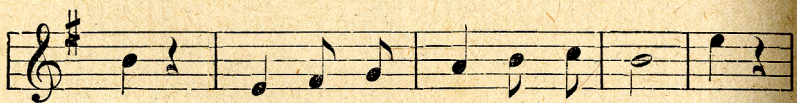
się pa - są.

2. Czar - nia - wo bia - ła - wą
3. Prze - szły przez wzgó - rza i

chmu - rą
rzecz - ki

wy - szły od do - lin ku gó -
bia - łe i czar - ne o - wiecz -

rom; prze - szły przez ja - ry ma - now - ce
ki; prze - szły przez ścież - ki, po - lan - ki

bie - lut - kie i czar - ne ow - ce.
bia - łe i czar - ne ba - ran - ki.

(Przedruk ze „Spiewnika dla dzieci“ J. Rupniewskiej)

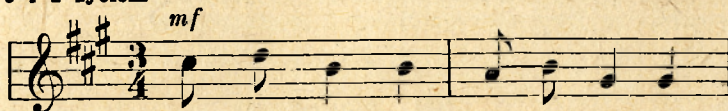
37. Deszczyk

dla wieku 8—12 lat

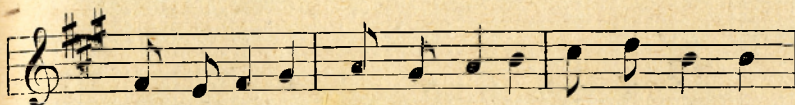
Słowa: M. Konopnicka

Melodia: L. Noskowski

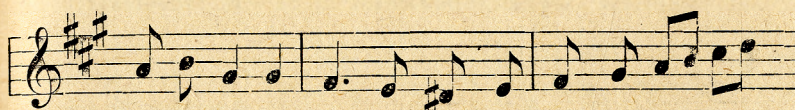
Zwawo i z życiem

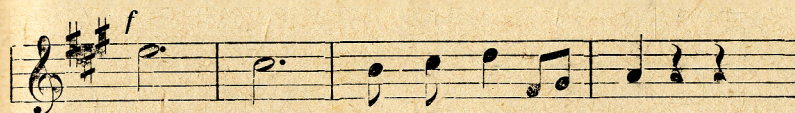
1. Mój - de - szczy - ku, mój ko - cha - ny,

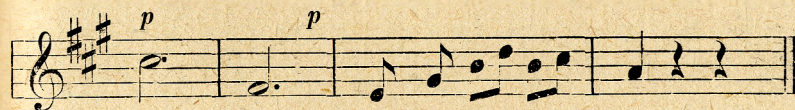
nie pa - daj - że na te ła - ny, nie pa - daj - że

na te ko - py, bo my dzi - siaj zwo - zim sno - py.

Wio, wio, wio, ko - ni - ki, wio!

Wio. wio, wio. ko - ni - ki, wio!

2. Bokiem, bokiem, za obłokiem
idzie chmurka różnym krokiem,
a my chmurkę wyprzedzimy,
wszystkie snopy pozwozimy.
Wio, wio...

3. Spojrzę w górę, klasnę z bata,
już i chmurka się rozlała,
jasne niebo nad głowami,
białe pyły za wozami.
Wio, wio...

(Przedruk ze „Śpiewnika dla dzieci“ Z. Noskowskiego)

38. Pszczoły

dla wieku 8—12 lat

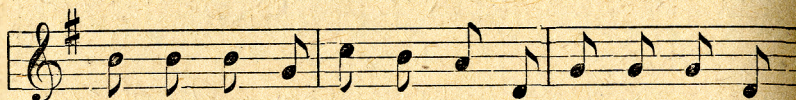
Słowa: J. Gillowa

Muzyka: St. Świtalski

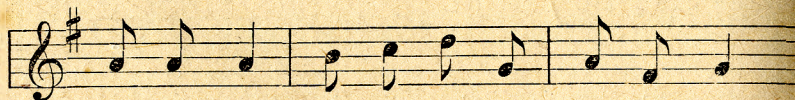
Niezbýt żywo

1. Wko-ło u - la, wko-ło u - la
2. Od tych pszczo-tek ca - to wa - nia

1. ty - siąc pszczo-tek so - bie hu - la, wo - ko - luś - ko
2. bu - zia spuch - nie ci jak ba - nia. Więc u - my - kaj,

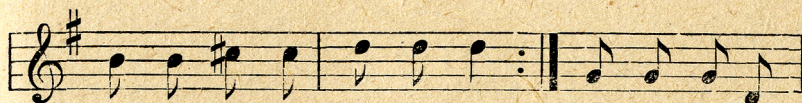
1. kwie - cia w bród, to ci bę - dzie stod - ki miód.
2. krzy - czę w głos, gdy ci mi - ty wias - ny nos.

1. Za - ro - i - ła się pa - sie - ka, bo sto - necz ko
2. Wko-ło u - la, wko - to u - la, ty - siąc pszczo-tek

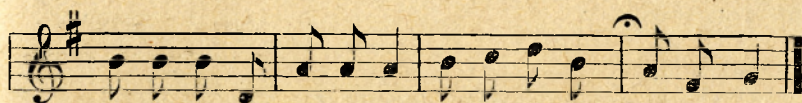
1. dziś do - pie - ka, ży - cie ki - pi, pra - ca wre,
2. so - bie hu - la, słod - ko pach - nie, każ - dy kwiat.

1. oj, nie pod-chodź, bę - dzie źle! 3. Za - ro - i - ła
2. Zjadłbyś mio - du? Zjadłbym, zjadł!

się pa - sie-ka, bo sło - necz - ko dziś do - pie - ka,

ży-cie ki - pi. pra-ca wre, oj, nie podchodź, bę - dzie źle.

(Przedruk z „Nowego śpiewnika“ St. Switalskiego)

39. Na poziomki

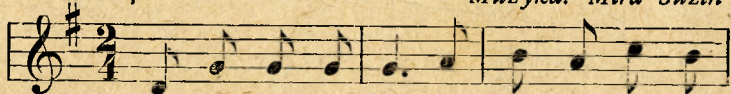
dla wieku 8—12 lat

Zywo

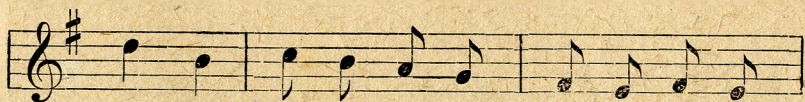
mf

Słowa z „Iskierek“

Muzyka: Mira Suzin

1. Wsta-waj, Ja - siu, wsta - waj, szko - da na sen
3. Pa - trzą i mru - ga - ją na Ja-sień - ka,

1. cza - su; już po - ziom - ki doj - rze - wa - ją,
3. Fran - ka, już doj - rza - ły na sło - necz - ku,

1. pój - dźmy więc do , ia - su 2. Smie - ją się ja - go - dy
3. pój - dą więc do , dzban - ka

sma - czne i czer - wo - ne, wy - głą - da - ją

Od początku do końca.

spod li - stecz - ków, pa - trzą w na - szą stro - nę.

(Nie drukowano)

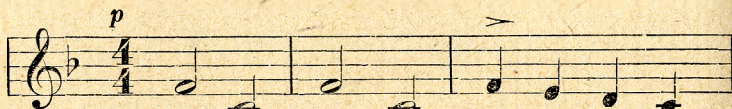
40. Pociąg

dla wieku 8—12 lat

Tekst: F. Kiwelowicz

Muzyka: J. Maklakiewicz

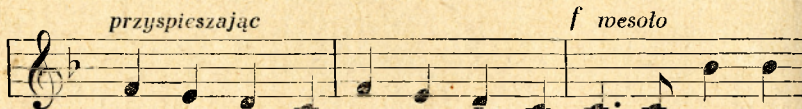
Powoli

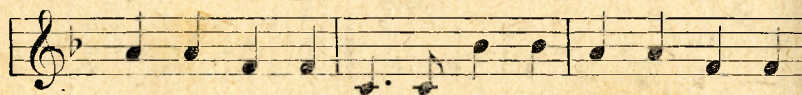
1. Po - ciąg sa - pie, tchu na - bie - ra,

tc.au na - bie - ra, ru - sza wol - no,

pe - dzi te - raz, pe - dzi te - raz. Hej, je - dzie - my

w kraj da - te - ki po przez gó - ry, po przez rze - ki,

pe-dzi po - ciąg, co ma tchu, pe-dzi po - ciąg, co ma tchu.

Na bok z dro - gi! Hu hu hu hu, hu hu hu hu,

hu hu hu hu, hu hu hu hu, hu!

2. Pociąg dudni, pociąg brzęczy, pociąg brzęczy,
 teraz staje, czy się zmęczył, czy się zmęczył?
 Oj, nie zmęczył się on wcale,
 stał króciutko, pędzi dalej.
 Pędzi dalej, co ma tchu, pędzi dalej, co ma tchu.
 W kraj daleki hu hu hu hu...

(Przedruk ze śpiewnika na kl. III i IV J. Maklakiewicza)

41. Kachna

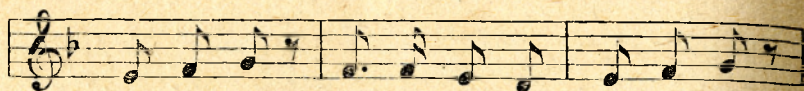
dla wieku 8—12 lat

Słowa: Wiszniewski
 Melodia: T. Mayzner

Zywo

1. Przyj - dą goś - cie ze świa - ta,

Kach-na iz - bę za - mia - ta: szu - ru, szu - ru,

szur, szur, szur, jest tych śmie-ci pe - len wór,

jest tych śmie - ci pe - len wór.

2. Przyjdą ciotki i wuje,
Kachna kaszę gotuje.
Kipi, kipi, war, war, war!
Stoi kaszy pełen gar!
Stoi kaszy pełen gar!
3. Przyjdzie dziaduś z daleka,
Na obiadek zaczeka!
Zaciereczki krusz, krusz, krusz!
Goście byli, poszli już!
Goście byli, poszli już!
4. Kto Kasieńce pomoże
Zmywać łyżki i noże?...
Myju, myju, chlup, chlup, chlup!
Kachno, sama wszystko zrób!
Kachno, sama wszystko zrób!

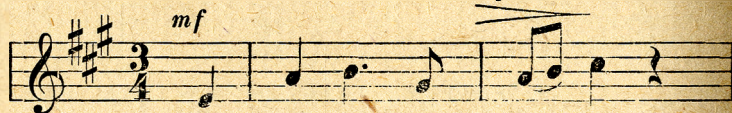
(Przedruk ze śpiewnika T. Mayznera „Rok w piosence“)

42. W lesie

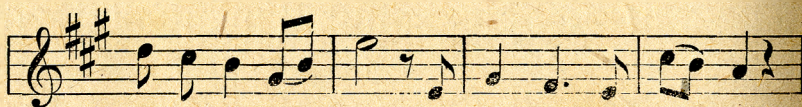
dla wieku 8—16 lat

Cokolwiek żwawo

Słowa: M. Konopnicka
Muzyka: Z. Noskowski

1. Za - wi - tał nam dzio - nek

i po-go - dny czas Pój dzie - my, poj - dzie - my

na ja-go - dy w las. Na ja - go - dy,

na ma - li - ny, na czar-nia - we te je - zy - ny.

Pój - dziem, pój - dziem, w las!

Pój - dziem, pój - dziem w las!

2. A ty, czarny lesie, a ty, lesie nasz,
 a skądże ty tyle tych jagódek masz?
 I poziomki, i maliny,
 i czernice, i jeżyny.
 A skądże je masz?
 A skądże je masz?

3. Uderzyły deszcze, przyszło słońko wraz,
 zarodziła ziemia w dobry, błogi czas.
 Te jagody, te maliny,
 te czernice, te jeżyny.
 W dobry, błogi czas.
 W dobry, błogi czas.

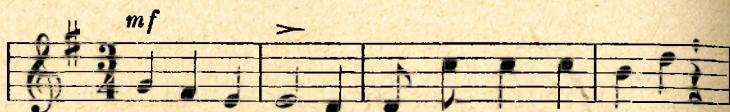
(Przedruk ze „Śpiewnika dla dzieci“ Z. Noskowskiego)

43. Życzenie

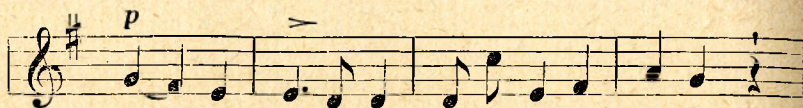
dla wieku 12—16 lat

Słowa: St. Witwicki
Muzyka: Fr. Chopin

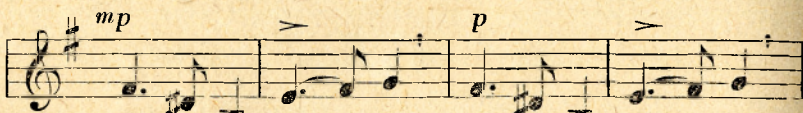
Niezbyt żywo

1. Gdybym ja by-ła sło-necz-kiem na nie-bie,

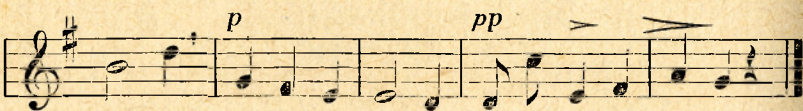
nie świe-ci-ła-bym jak tyl-ko dla cie-bie.

A - ni na wo - dy, a - ni na la - sy,

a - le po wszystkie cza-sy pod twym o-kien-kiem i tylko dla

cie-bie, gdybym w sło-neczko mo-gła zmie-nić sie-bie.

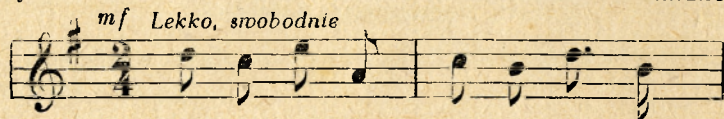
2. Gdybym ja była ptaszkiem z tego gaju,
nie śpiewałabym w żadnym obcym kraju.
Ani na wioski, ani na trzody,
ale wśród twej zagrody,
pod twym okienkiem i tylko dla ciebie,
czemuż nie mogę w ptaszka zmienić siebie?

(Przedruk z „Pieśni“ Fr. Chopina)

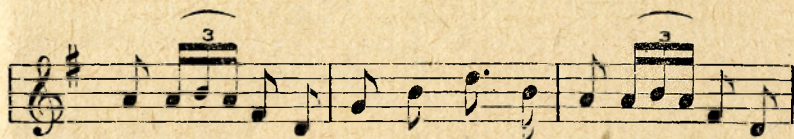
44. Krakowiak

Dość żywo

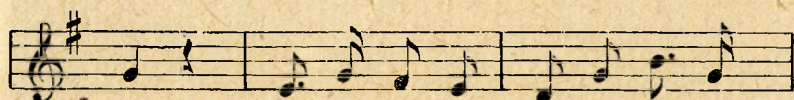
Słowa: J. Korsak
Melodia: St. Moniuszko

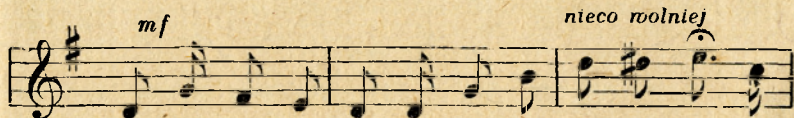
1. Niech się pa - nie stro - ją w pa - sy,

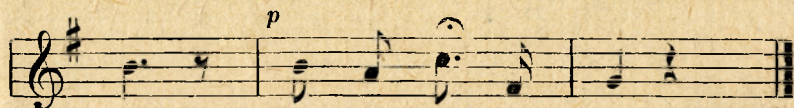
a - da - masz-ki i a - tła - sy, wło - sy wią - żą

w zwój! U gor - se - ta kra - sne wstą - żą - ki,

u ko - szu - li ja - sne sprzą - żki, to nasz ca - ły

strój! To nasz ca - ły strój!

2. Gdy tańczuję zwinna żywa,
z wiatrem kosa moja pływa,
za mną chłopców rój!
Brzmi po błoniu śmiech ochoczy.
aż się starym, śmieją oczy.
Taniec, szczęścia zdrój!
Taniec, szczęścia zdrój!

3. Ten i ten rzuci oczyma,
nikt mi kroku nie dotrzyma,
każdy woła: stój!
A ja ino klasnę w ręce
tu się mignę, tam okręca...
Taniec żywiół mój!
Taniec żywiół mój!

(Przedruk ze śpiewnika Cz. Kozietulskiego „Pieśni Moniuszki“)

45. Koło mego ogródeczka

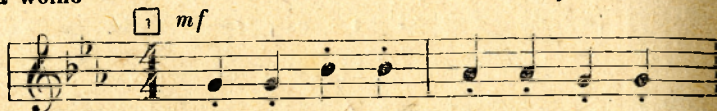
(kanon)

dla wieku 12—16 lat

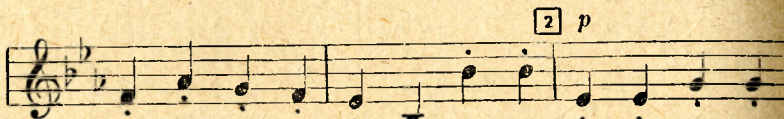
Słowa ludowe

Muzyka: Maria B.

Nie za wolno

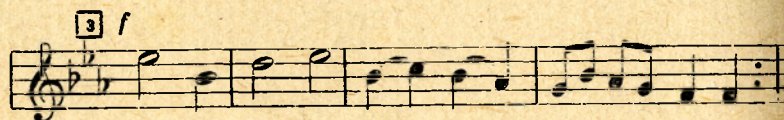
Ko - to me - go o - gró - de - czka

za - kwi - ta - ta ja - bło - ne - czka, bie - lu - sień - ko

za - kwi - ta - ła, czer - wo - ne ja - błu - szka mia-ła.

Czer - wo - ne ja - błu - szka mia-ła mia-ła.

(Przedruk ze śpiewnika B. Rutkowskiego „Śpiewamy piosenki“)

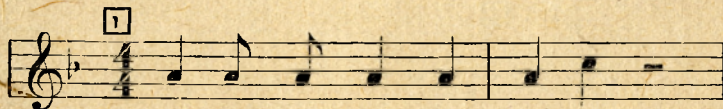
46. Srebrna noc

(kanon)

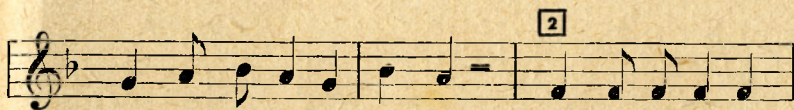
dla wieku 12—16 lat

Tempo umiarkowane

Autor nieznaný

Noc sre - brna już za - pa - da,

las dzi - wy o - po - wie - da, wiatr roz - ko - ty - sał

drze - wa i pieśń o no - cy śpie - wa.

A --- A --- A --- A ---

(Nie drukowano)

47. Piosenkę zanućmy

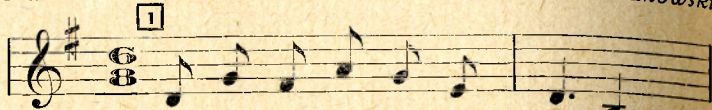
(kanon)

dla wieku 8—16 lat

Tempo walca

Karol Guzkowski

1

Pio - sen - kę za - nuć - my ra - zem,

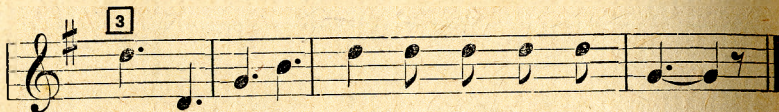
co cza - rem me - lo - dii po - ry - wa nas.

2

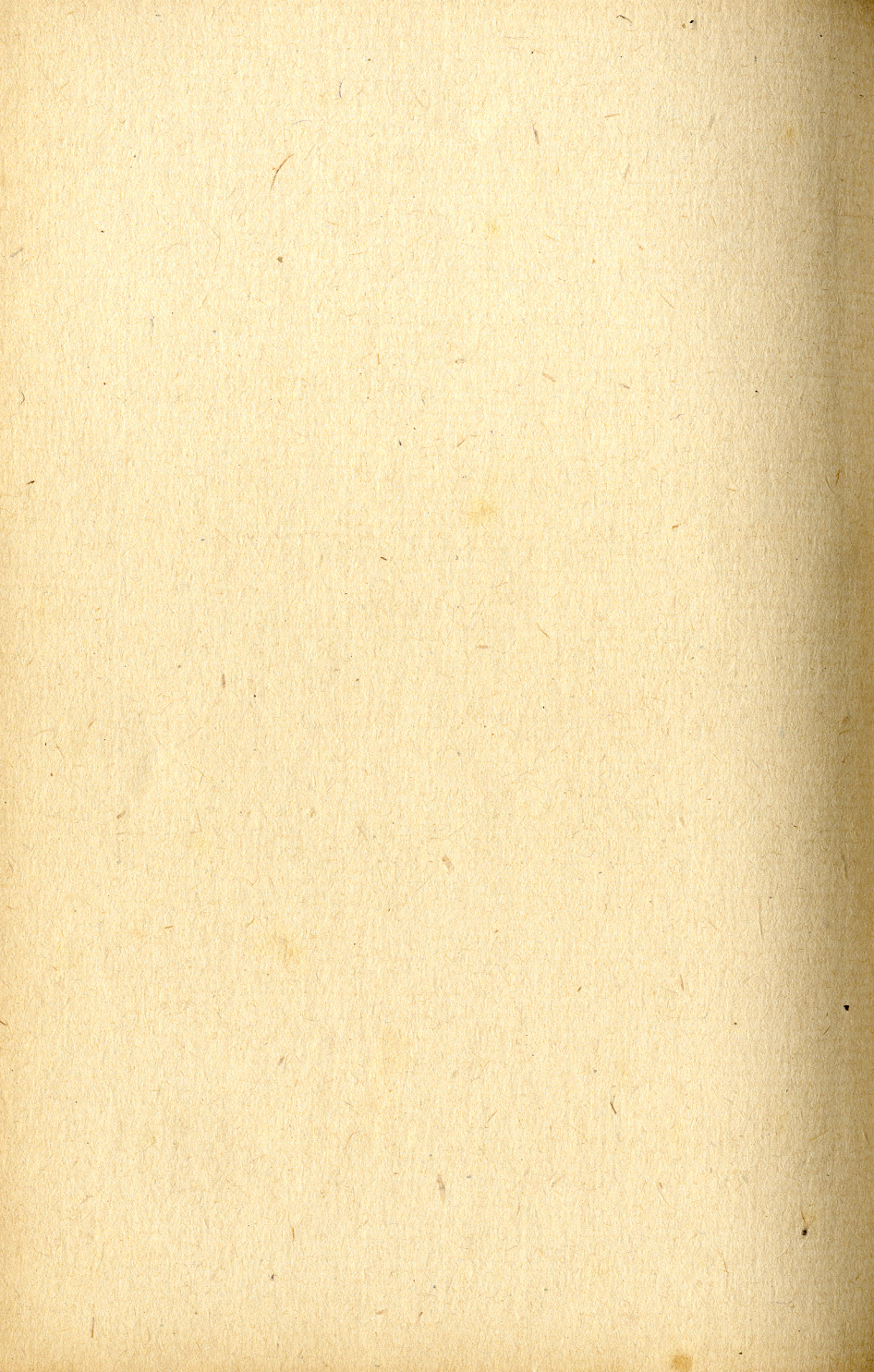
La, la, la, la, na po - wi - ta - nie za - nućmy ją wraz

3

Trwaj, mło - do - ści, trwaj więc dłu - go wśród nas!

PIEŚNI LUDOWE

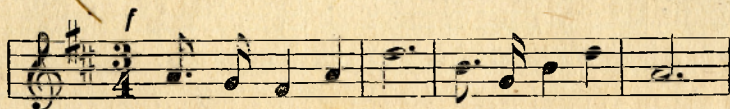

48. Hej, z góry

dla wieku 12—16 lat

Zywo

Pieśń ludowa z Mazowsza

1. Hej, z gó-ry, z gó-ry, ja - dą Ma-zu - ry,

ja - dą Ma-zu - ry. Je - dzie Ma - zu - re - czek,

wie - zie mi wia - ne - czek roz - ma - ry - no - wy

2. Przez wieś jechali,
ludzie gadali,
co to za dziewczyna,
co to za jedyna
jedzie z chłopcami. [bis]
3. Oj, jedzie, jedzie,
stańą w rzedzie.
Sześć par koni za nią
jak za jaką panią,
to nasza będzie. [bis]

49. Matulu moja

dla wieku 12—16 lat

Powoli

Pieśń ludowa z Mazowsza

p *mf*

1. Ma-tu-lu mo - ja, ślicz-ną có - rę masz,

f

Oj, nie wy-da-waj by - le za ja - kie - go,

1 *2 pp*

jej u - ro - dy łał. łał.

2. Bo jej uroda jak bystra woda,
a jej liczeńka szybko przekwitają jak w sadzie róże

(Przedruk ze śpiewnika B. Rutkowskiego „Śpiewamy piosenki“)

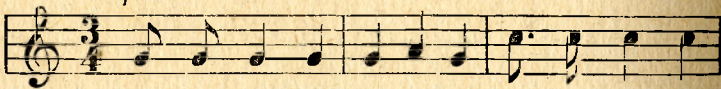
50. W naszej wiosce

dla wieku 8—12 lat

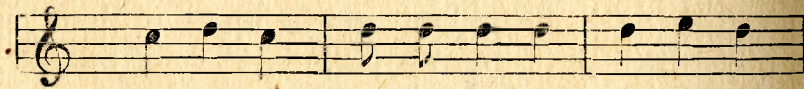
Wesoło

Pieśń ludowa z Pultuska

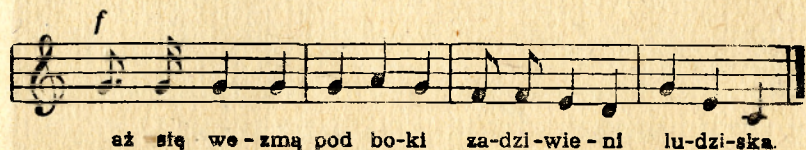
mf

1. W na-szej wios-ce u-cie-chy oj, nie-ma-to

to bę-dzie, kie-dy Ja-ško mu-zy-kant

2. I będą się dziwować,
I będą się pytać,
a skądżeście takiego
muzykanta dostali.
Tini tini tini...

3. I pchają się do izby,
i pchają się do sieni,
a skądżeście takiego
muzykanta tu wzieni.
Tini tini tini...

Przedruk ze śpiewnika B. Rutkowskiego „Śpiewamy piosenki”.

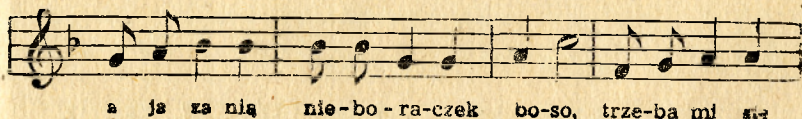
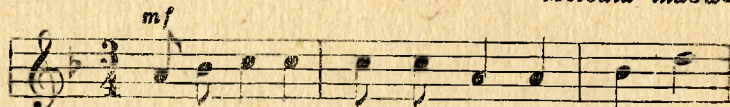
51. Uciekła mi przepióreczka

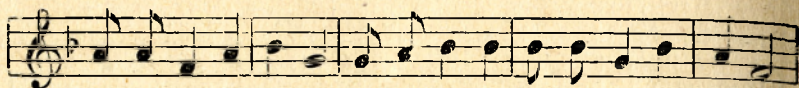
(oberek)

dla wieku 8—12 lat

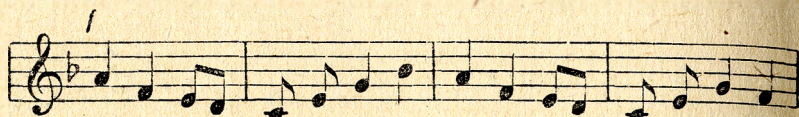
Umiarkowanie

Melodia ludowa

pa-ni mat-ki spy-tać, czy po-zwo-li prze-pió-recz-kę schwytać.

Oj, dziś, dziś, da-na, da-na, oj, dziś, dziś, da-na, da-na,

oj, dziś, dziś, da-na, da-na, oj, dziś, dziś, dziś

2. A chwyta ję ją, syneczku, chwyta ję,
tylko się jej pióreczek nie tyka ję,
nie chwyta ję jej za te złote piórka,
bo to moja ukochana córka.
Oj, dziś, dziś...

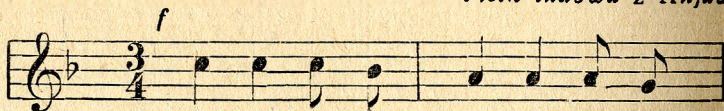
3. A jak ję ją, pani matko, chwyta ję,
żęby się jej pióreczek nie tykać?
A nastaw ję, mój syneczku, sieci,
to ci sama przepióreczka wleci.
Oj, dziś, dziś...

52. Płynie woda

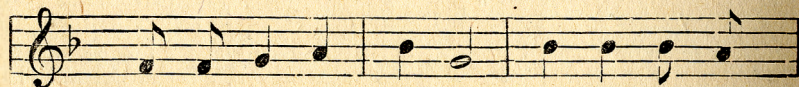
dla wieku 12—16 lat

Zywo

Pieśń ludowa z Kujaw

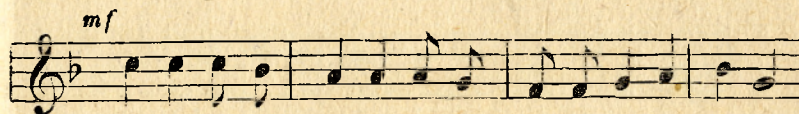
1. Pły - nie wo - da od o - gro - du,

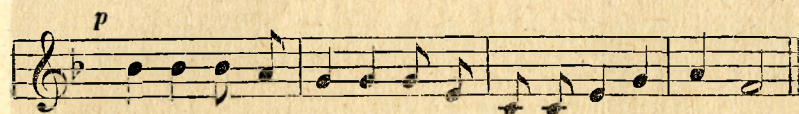
do sa - me - go Gdań - ca, czar - ne bu - ty

do ro - bo - ty, czer - wo - ne do tań - ca.

Oj. da da-na, da-na, da-na, oj, da da-na, da-na,

oj, da da-na. da-na, da-na, oj. da da-na, da-na!

2. Tu wyżyna, tam dolina,
a w dolinie jagrest,
miałem ci ją piękne dziewczę,
to mi je pies zagryził.
Oj, da dana...

3. A do lasku po coś, Jasku,
tam chodził w leszczyny,
lepiej było dopilnować
przed pieskiem dziewczyny.
Oj, da dana...

4. Jeśli wam się nie podoba,
co ja tutaj śpiewam,
zaśpiewajcie sobie sami,
ja się nie pogniewam.
Oj, da dana...

(Przedruk ze śpiewnika Heisinga)

53. Zagrajcie mi mazureczka

dla wieku 12—16 lat

Z życiem

Pieśń ludowa z Kujaw

1. Za - graj - cie mi ma - zu - re - czka
niech-że ja se po - tań - cu - je,

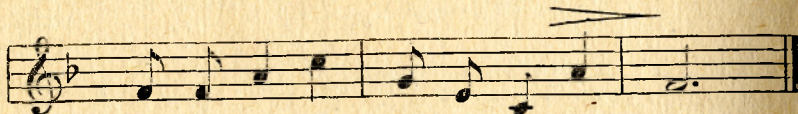
z no - gi na no - gę. Za - graj - cie mi
cho - ciał nie mo - gę.

ma - zu - re - czka. i - no ta - dne - go.

niech-że ja se po - tań - cu - je do dnia bia - łą -

go. da - da - na, do dnia bia - łą - go.

2 A, dzień dobry, jak się miewasz, Basiu jedyna,
czy ty sobie przypominasz swego Marcina,
co to z tobą raz na wieńcu w tańcu wywijał
i od rana do wieczora tve zdrowie pijał
da dana, tve zdrowie pijał

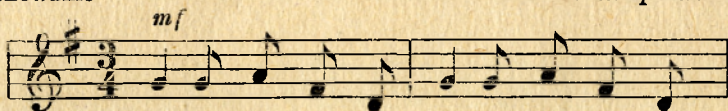
3. A ja ciebie także witam, miły Marcinie,
i o twe się zdrowie pytam tylko jedynie.
Wczoraj, gdym się z tobą w tańcu rozstać musiała,
tom spokoju w ojca chacie więcej nie miała
da dana, więcej nie miała.

54. Wysła burzycka

dla wieku 8—12 lat

Umiarkowanie

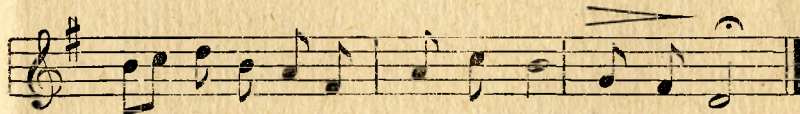
Pieśń ludowa kurpiowska

1. Wy-sła bu - rzy - cka, wy - sła bu - rzy - cka,

ban-dzie desc, ban-dzie desc, gdzie się pta - se - cku,

gdzie się pta - se - cku, po - dzie - jes, po - dzie - jes?

2. Oj, polece ja, oj, polece ja do boru, do boru,
pod gałęzańkę, pod gałęzańkę jaworu, jaworu.
3. Tamoj mnie dyscyk, tamoj mnie dyscyk nie pryśnie, nie pryśnie,
na te psiórecka, na te psiórecka złociste, złociste.
4. Tamoj mnie dyscyk, tamoj mnie dyscyk nie kanie, nie kanie,
na te psiórecka, na te psiórecka ruciane, ruciane.

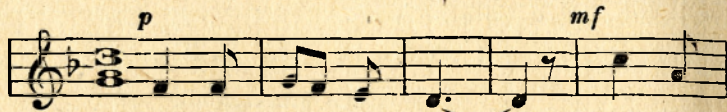
(Przedruk ze śpiewnika B. Rutkowskiego „Śpiewamy piosenki”)

55. Jest drożyna

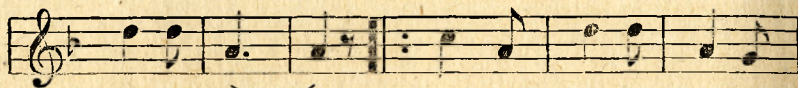
dla wieku 12—16 lat

Powoli

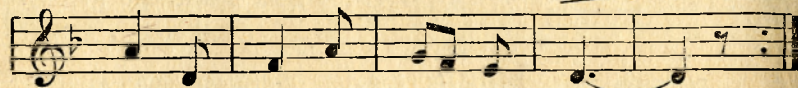
Pieśń ludowa z Lubelskiego

1. Jest dro - ży - na, jest, przez ca-

lu - tką wieś, wy - de - pta - ła ją Ka-

sień - ka, jak no - si - ła jeść.

2. Jak jeść nosiła,
Boga prosiła,
ażebys ty, mój Jasieńku,
ja — twoją była.

3. Ty będziesz moja,
a ja będę twój,
tylko proszę cię, Kasieńko,
z innymi nie stój.

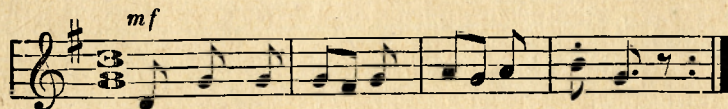
4. Będę ja stała i rozmawiała,
bom od ciebie,
mój Jasieńku.
słowa nie miała.

56. Tam w lesie

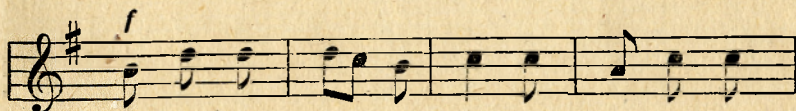
dla wieku 8—12 lat

Wesoło

Pieśń ludowa z Lubelskiego

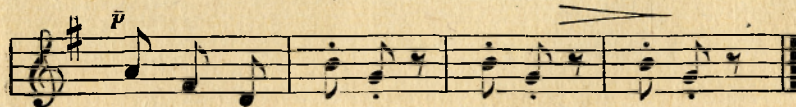
1. Tam w le - sie na mu - ra - wce ku - ku,
pa - sła Ka - sień - ka o - wce ku - ku.

Tam w le - sie na mu - ra - wce pa - sła Ka -

sień - ka o - wce, ku - ku. ku - ku, ku -

ku, ku - ku, ku - ku, ku - ku, ku - ku.

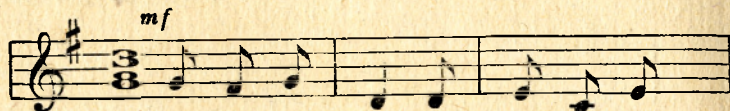
2. Przyszedł do niej Wołoszyn, ku, ku
i owce jej rozproszył ku, ku.
Przyszedł do niej...
3. Czekałże, Wołoszynie, ku, ku.
niech mi tu która zginie ku, ku.
Czekałże. Wołoszynie...

57. Na środku pola

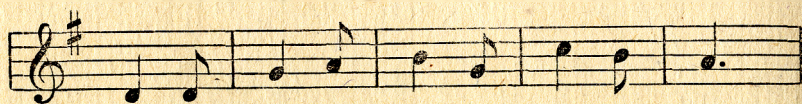
dla wieku 12—16 lat

Umlarkowanie żywe

Pieśń ludowa z Radomskiego

1. Na środ - ku po - la sto - i to -

po - la cień rzu - ca - jąc do - ko - ła.

Pod nią dziew - czy - na w wian - ki u -

pi - na won - ne kwia - ty, won - ne

kwia - ty, won - ne kwia - ty i zio - ła.

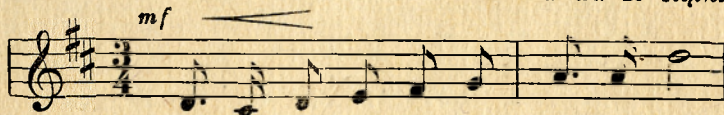
2. Sliczne wianuszki,
poine kwiatuszki,
modre, żółte, czerwone.
Komu wiązanie
z was się dostanie,
komu, komu, komu, komu,
komu wy przeznaczone?

58. Bez woda koniki

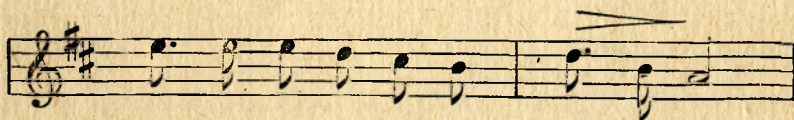
dla wieku 12—16 lat

Umiarkowanie

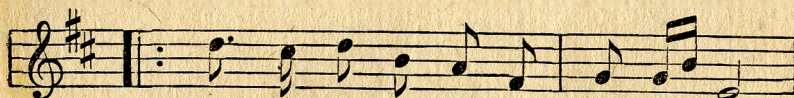
Pieśń ludowa ze Śląska

1. Bez wo - da ko - ni - ki, bez wo - da

do mej naj - mi - lej - szej na zgo - da.

Oj, po - zdro - wcie mi ją, jak się ma,

czy - li o - na zdro - wa ja - ko ja.

2. Daleko za rzeką wieś znana,
daleko dziewczyna kochana.
Czyli ku mnie płyną myśli jej,
jako moje zawsze są przy niej? [bis].

3. Mam ja cię, Marysiu, mam cię rad,
kupię ci na Śląsku winograd.
Ja tam będę kopać, a ty pleć,
a tak się będziemy dobrze mieć. [bis]

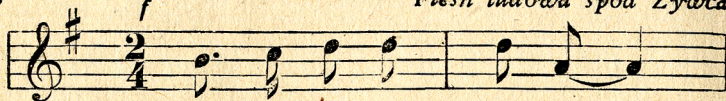
59. Góralu od Zywca

(Krakowiak)

dla wieku 8—12 lat

Zywo

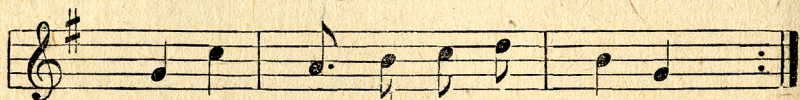
Pieśń ludowa spod Żywca

1. Gó - ra - lu od Zyw - ca.

po - zyc ze mi kierz-ca. Jo ci nie po-

psu - je, i - no po - tań - cu je!

2. Jo ci nie pozyce,
jo som w nich tańcuje,
a cy mnie to chodak
moze nie kostuje?

3. Mozes mi popsować,
a jo chce tańcować,
trzaskać kierzpeckami
za góraleckami!

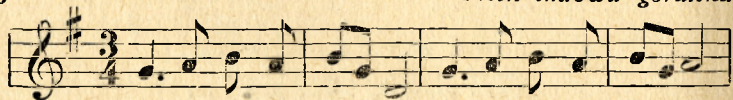
(Przedruk ze śpiewnika T. Mayznera „Piętnaście pieśni”)

60. Turnie, nasze turnie

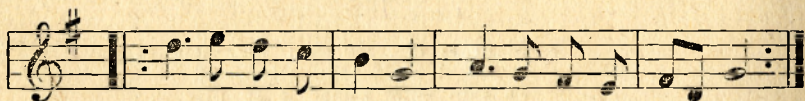
dla wieku 8—16 lat

Wolno

Pieśń ludowa góralska

1. Tur-nie na-sze, tur-nie, ha-le na-sze, ha-le!

Jak-że gó-ry pię-kne, szczę-śli-wi gó- ra - le.

2. Nasz góral po skołach,
 niby koza skacze,
 jak dobrze podskoczy,
 o niebo zahaczy!
3. A jak się zawinie,
 jak toporkiem ciśnie,
 to mu toporeczek
 na chmurze zawisnie!

61. Góralicek

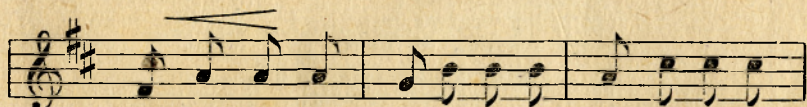
dla wieku 8—12 lat

Zywo

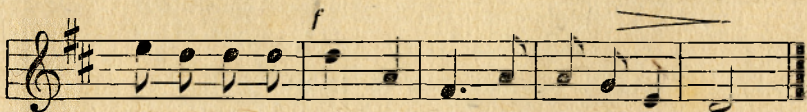
Pieśń ludowa z Podhala

1. Gó - ral ci ja. gó - ra - li - cek.

Gó - ral ci ja, gó-ra - li - cek, mom ciu - pa - skę

i rze-my-cek, mom ciu - pa - skę i rze-my - cek.

2. Ciupazekom pozbyrkuje, ciupazekom pozbyrkuje,
 rzemycek se odpasuje, rzemycek se odpasuje.
3. Góral ci ja, góralicek, góral ci ja góralicek,
 ka sie zadział mój rzemycek, ka sie zadział mój rzemycek?

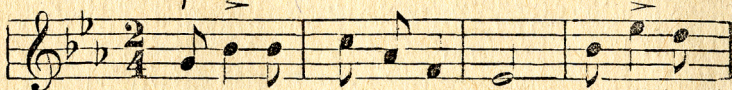
(Przedruk ze śpiewnika T. Mayznera „Piętnaście pieśni“)

62. Oj, ode wsi

dla wieku 8—16 lat

Słowa: Z. Solarzowa
Melodia ludowa

Tempo krakowiaka

1. Oj, o - de wsi do mła - sta, oj, go - ści -

niec pro - wa - dzi. Wi - taj - cież, ko - cha - ni,

wi - taj - cież, ko - cha - ni, i bądź - cie nam tu ra - dzi

2. Idziemy do was z siłą
tej piorunowej burzy,
co bujny urodzaj,
co bujny urodzaj
na ziemi polskiej wróży.

3. Idziemy do was z pieśnią,
co nigdy nie zawodzi,
bo nasze śpiewanie,
bo nasze śpiewanie,
aj, z kochania się rodzi.

63. Zielony walczyk

dla wieku 12—16 lat

Pieśń ludowa kurpiowska

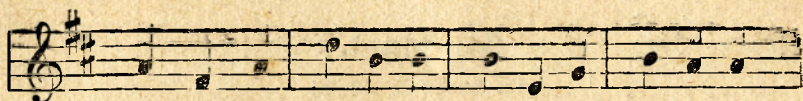
Tempo walca

1. Przy - le - ciał go - łą - bek przez po - le

zem - dło - ny, to o - la la, to o - la la,

po-wiedz mi, Ja-sien-ku, czyś ty od - mie-nio-ny,

to la o - la, o - la la.

1. Przyleciał gołąbek przez pole zemdlony,
to ola, la, to ola, la,
powiedz mi, Jasieńku, czyś ty odmieniony,
to la, ola, ola, la.
2. Jam jest odmieriony przez jedną przyczynę,
to ola, la...
jam chłopak majątny, tyś biedna dziewczyna,
to la, ola...
3. Ja, biedna dziewczyna, wesoło się noszę,
to ola, la...
ja lada mamuni o syna nie proszę,
to la, ola...
4. Nie proszę, nie proszę i prosić nie będę,,
to ola, la...
ja lada mamuni synową nie będę,
to la, ola...
5. Mówiłeś, Jasieńku, żem się zalecała,
to ola, la...
bom twoją mamunię, w rączkę całowała,
to la, ola...
6. W rączkę całowała, grzeczność uczyniła,
to ola, la...
a twoja mamunia we wsi się chwaliła,
to la, ola...

Sposób wykonania: Uczestnicy stoją parami na obwodzie koła, trzymając się za wewnętrzne ręce; ręce zewnętrzne oparte na biodrach.

Podczas słów piosenki posuwają się po obwodzie krokiem walca, ruchami od siebie i do siebie, jak w kujawiaku. Ręce połączone energicznym ruchem idą w przód i w tył.

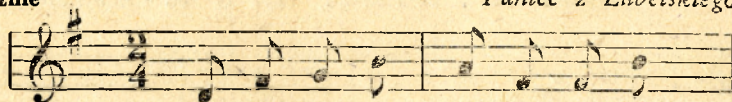
Na przyspiew „to, ola, la“ itd. — walc. Chłopiec podczas tej części trzyma dziewczynkę oburącz w pasie, dziewczynka opiera mu się na ramionach.

64. Mach

dla wieku 8—12 lat

Powaznie

Taniec z Lubelskiego

Tań-cuj ma-cha, dam ci pie - rog,

tań - cuj ma - cha, dam ci dwa. Je - dne - go mi

ma - ma da - ła a dru - gi se u - piek - łam

Sposób wykonania: Uczestnicy stoją parami na obwodzie koła, trzymając się w pół. Ręce zewnętrzne (prawa dziewczynki, lewa chłopca) wyciągnięte przed siebie na wysokości łokcia, wewnętrzną stroną dłoni do góry.

Pierwsze 4 takty — 8 kroków posuwistych wolnych w przód. Następne 4 takty — 8 kroków posuwistych wolnych w tył (idąc tyłem).

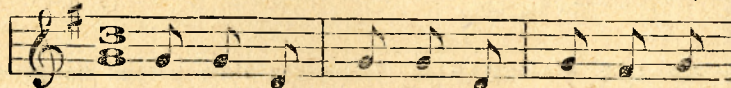
Przy powtórzeniu melodii na sylabie la pary kładą sobie ręce na ramionach i krążą na miejscu, przestępując z nogi na nogę i zwiększając tempo. Taniec powtarza się 2—3 razy.

65. Chodź do mnie

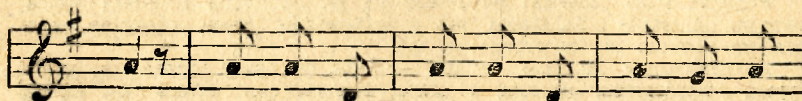
Zabawa taneczna
dla wieku 8—12 lat

Tempo walca

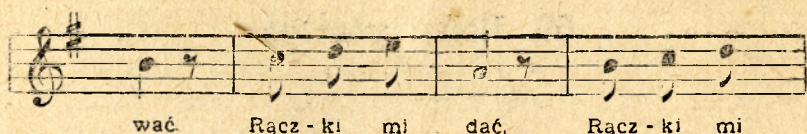
Melodia śląska

1. Chodź do mnie, chodź do mnie, rącz - ki mi

dać, po - śpie - wać, po - ska - kać, po - tań - co -

wać Rącz - ki mi dać, Rącz - ki mi

dać, bę - dzie - my ra - zem tań - co - wać.

La, la, la, la, la, la, la, la, la, la.

la, la, la, la, la la, la, la.

2. Idź sobie, idź sobie, nie chcę cię znać,
chodź do mnie, chodź do mnie, rączki podać,
rączki mi dać, rączki mi dać,
będziemy razem tańcować.
La, la, la...

Sposób wykonania zabawy: Uczestnicy tworzą koło i krążąc po obwodzie, śpiewają piosenkę. W kole stoi 2, 3 lub 4 dzieci (zależnie od możliwości przestrzennych).

1 zwrotka. Stojący w kole podchodzą tanecznym krokiem do obwodu koła i dobierają sobie pary. Trzymając się za ręce, posuwają się wewnątrz koła na przód i w tył, krokiem walca. Podczas melodii na sylabę la wszyscy tańczą walca parami.

2 zwrotka. Koło wiąże się na nowo tak, jak na początku zabawy i śpiewając krąży po obwodzie.

Pary wewnątrz koła rozpadają się: dzieci, które zostały zaproszone z obwodu koła, zostają w kole i dobierają sobie nowe pary, ci, którzy rozpoczynali taniec w kole, wracają na obwód.

66. Polka góralka

Zabawa taneczna
dla wieku 8—12 lat

Tempo polki

Pieśń ludowa z Podhala

Ja se go - ral, n/c se nie mam,
przy - tu - pu - je, przy - śpie - wu - je,

i - no je - dna gó - ra - licz - kę. co ją trzy - mam,
da i z mo - ją gó - ra - licz - ką za - tań - cu - je.

Sposób wykonania zabawy: Uczestnicy tworzą koło i, śpiewając, krążą po obwodzie. Dwoje dzieci — góralka i góralka — stoją w kole. Góralka w miejscu przytupuje i klaszcze w dłoń lub robi przysiady z wyrzutem nóg w przód. Góralka krąży na miejscu, z rękami na biodrach. Po prześpiewaniu piosenki wszyscy śpiewają melodię na sylabę ja i tańczą parami na miejscu. Inna para wchodzi do koła i zaczyna zabawę od początku.

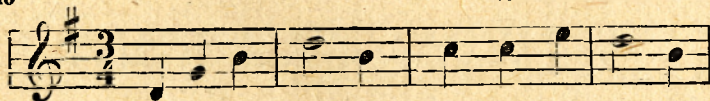
67. Owczarz

(Szeper)

dla wieku 12—16 lat

Wesoło

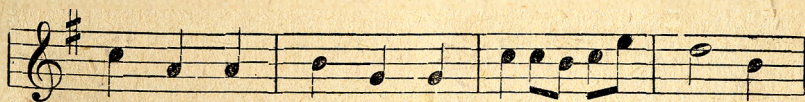
Zabawa kaszubska

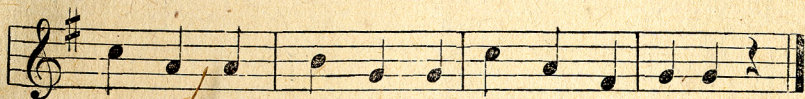
1. O-wiecz-ki cho - dzą. dzwon-ki brzę - ka - ją.

a ow-czar - czy - ki o - wiec szu - ka - ją.

To ow - com, ba - ra - nom, a to ja gniąt - kom.

to pan - nom, dziew - czę - tom, to nie - bo żąt - kom.

2. Znaleźli wilka w krzu leszczynowym,
trzymał owieczkę małą za głowę.
To owcom, baranom...
3. Oddajże, wilku, tego baranka,
bo zakosztujesz mego postronka.
Co owcom, baranom...
4. Wilk się przestraszył groźb i hałasu,
jagnię zostawił, uciekł do lasu.
Co owcom, baranom...

Sposób wykonania zabawy: Uczestnicy stoją w luźnym szeregu. Przed nimi na środku — dwoje dzieci — owczarz i pies.

Owczarz wykonywa następujące ruchy:

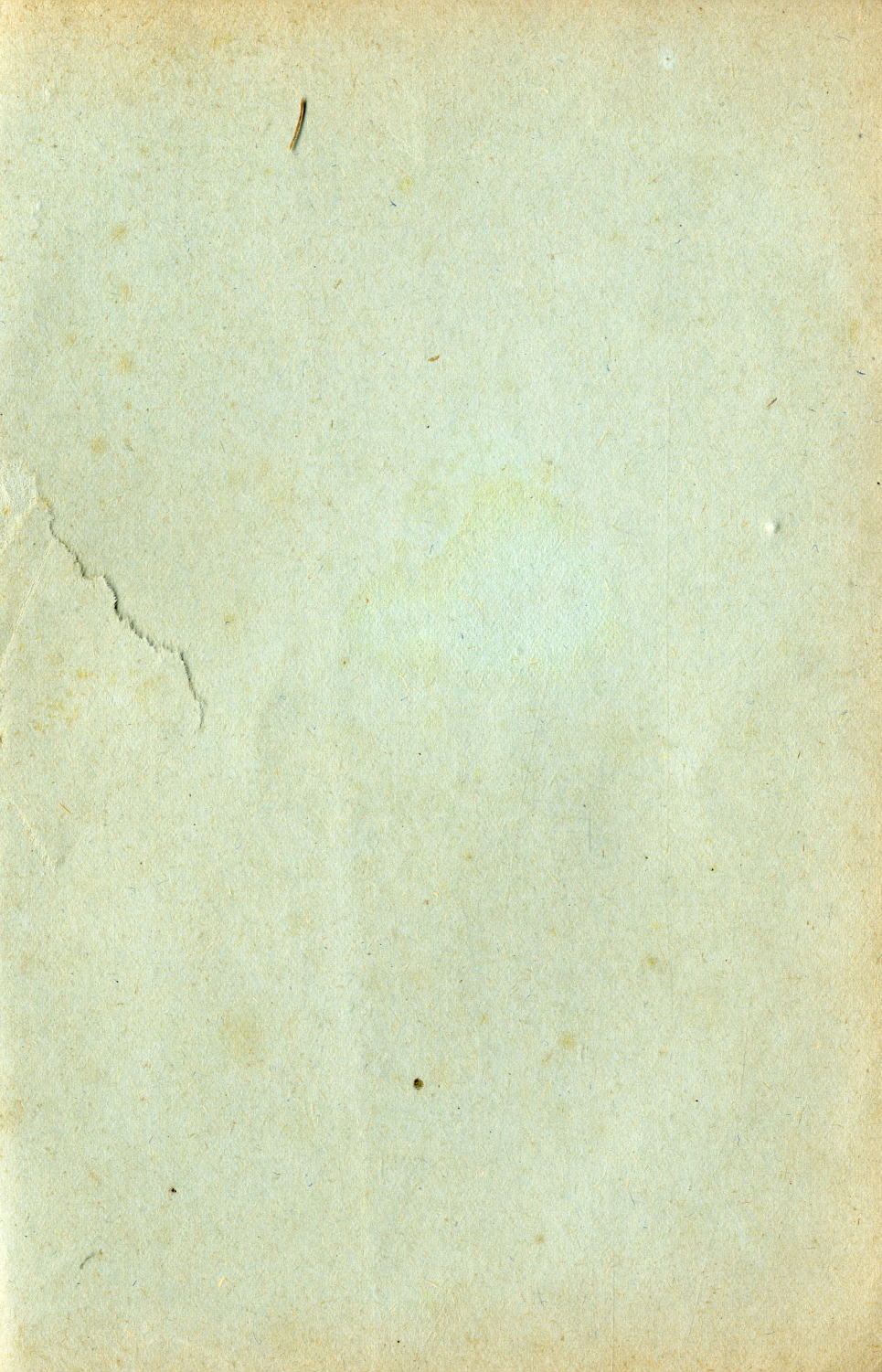
- 1 zwrotka — klaszcze w dłonie raz na początek każdego taktu;
- 2 zwrotka — przytupuje na przemian prawą i lewą nogą, na początek każdego taktu;
- 3 zwrotka — stuka piętą wyciągniętej do przodu nogi, na początek każdego taktu;
- 4 zwrotka — wymachy nóg do boku prawą i lewą nogą na przemian i podskoki, na początek każdego taktu.

Pies skacze koło owczarza, poszczekuje lekko i przeszkadza mu. Cały szereg uczestników naśladuje ruchy owczarza. Przy refrenie „co owcom, baranom“ itd. uczestnicy podają sobie parami ręce i krążą na miejscu podskokami 4 takty w prawo, 4 takty w lewo.

Owczarz krąży w parze z psem. Owczarz może urozmaicić swoją rolę wykonaniem w 4 zwrotce przysiadów z przekładaniem laski pod kolanami.

Pedagogiczna Biblioteka Wojewódzka
w Gdańsku

206945

010000206945

NIE WYPOŻYCZA SIĘ
DO DOMU